

Jegyzőkönyv

az Országos Köznevelési Tanács

2009. szeptember 8-án, kedden, 10 órai kezdettel,
az Oktatási és Kulturális Minisztérium (Budapest V., Szalay utca 10-14.)
101. számú tanácstermében megtartott
ülésétől

Napirend:

1. Tájékoztató a Magyar Köztársaság 2010. évi költségvetéséről szóló törvény közoktatást érintő fejezeteiről

Előadó: Móri Tamás főosztályvezető-helyettes

2. Tájékoztató a pedagógiai szakszolgálatokról szóló OKM rendelet módosításáról

Előadó: Brassói Sándor főosztályvezető-helyettes

3. Egyebek

- Döntés a MAB testületébe delegálandó, OKNT-t képviselő személyről
- Tájékoztató az EUNEC konferenciáról

Elnököl: Dr. Loránd Ferenc, az OKNT elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Varga Erzsébet (Magyar Gyorsírók és Gépírók Országos Szövetsége beszédgyorsíró szolgálat)

Az ülés résztvevői**Az Országos Köznevelési Tanács tagjai:**

Barlai Róbertné
Bátyai László
Dr. Cseh Sándor
Görbe László
Dr. Hadházy Tibor
Horn György
Dr. Hunyady Györgyné
Dr. Iker János
Dr. Karlovitz János
Dr. Keszei Ernő
Dr. Loránd Ferenc
Dr. Mihály Ottó
Dr. Nahalka István
Dr. Szabados Lajos
Szakács Mihályné dr.
Dr. Szebedy Tas
Dr. Szenes György
Dr. Szilágyi János
Dr. Závodszy Géza

Meghívottak:

Móré Tamás főosztályvezető-helyettes (OKM)
Brassói Sándor főosztályvezető-helyettes
Nagy Gyöngyi Mária
Kosinszky Zsuzsa (OKM)

Tartalomjegyzék

Általános bevezető	5
Dr. Nahalka István napirend előtti javaslata	5
Tájékoztató a Magyar Köztársaság 2010. évi költségvetéséről szóló törvény közoktatást érintő fejezeteiről	6
Tájékoztató a pedagógiai szakszolgálatokról szóló OKM rendelet módosításáról	24
Egyebek	33
Döntés a MAB testületébe delegálandó, OKNT-t képviselő személyről	33
Tájékoztató az EUNEC konferenciáról	34

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 07 perc)

DR. LORÁND FERENC, az OKNT elnöke, az ülés levezető elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Tisztelt OKNT-tagok! Megkezdjük ez évi első ülésünket. Köszöntöm vendégeinket, elsőként Móre Tamás főosztályvezető-helyettes urat, aki a napirendi ponthoz előadóként van beírva.

Van-e a napirendhez hozzáfűznivalója valakinek? Nahalka István!

DR. NAHALKA ISTVÁN: Nem tudom, itt kell-e mondanom, vagy az egyebek között, vagy napirend előtt kellene hozzászólnom. Történt valami a nyáron, ami érinti az OKNT-t, és valami módon erre reagálnunk kellene az én véleményem szerint.

A közoktatási törvény a szakképzéssel összefüggésben módosult, és szerintem ez érinti a tartalmi kérdéseket, tehát olyan kérdéseket, amelyek az OKNT-nek mindenképpen hatáskörébe tartoznak. Ez a törvényjavaslat nem szerepelt az OKNT előtt. Úgy gondolom, ez nem illik a normál működés rendjébe.

Javaslom, kérjünk a minisztériumtól erről a kérdésről egy tájékoztatót és magyarázatot, ha lehet, a mai ülésen – ezért mondom a napirendnél –, ha nem, akkor pedig szeretném javasolni a következő ülés napirendjére.

ELNÖK: A következő ülésre be tudjuk iktatni. Pontosan hogy szólna ez a kérdés? A szakképzés és általános képzés viszonyát érintő szabályozásról kérünk tájékoztatást?

DR. NAHALKA ISTVÁN: És arról, hogy az OKNT miért nem tárgyalta ezt az ügyet.

DR. MIHÁLY OTTÓ: A konkrét dolog egy törvénymódosítás, ami lehetővé tette egy alternatív szakképzés indítását, aminek az a lényege, hogy tizenegy évre csökkenti a ráfordítást. Konkrétan ezt a törvényhelyet kellene, mert ez csak az egyik probléma: a NAT létjogosultságát is fölveti, ahogy azt is, hogy a kötelező képzés meddig terjed. Látszólag itt annyi történt, hogy adtak egy alternatív képzési engedélyt, de lényegében a NAT tartalmát is érinti. Jelen pillanatban ezer óra van arra, hogy az egyébként négy évfolyamra való NAT-követelményeket meg lehessen csinálni.

DR. IKER JÁNOS: Egyetlenegyszer szerepelt a javaslat itt, egy rövid félórás vitában. Onnan tudom, mert polémiám volt az elnök úrral, Ottóval a tekintetben – és még néhányan hozzászóltak –, hogy szép az elv, amely szerint tizenhat éves korig általános képzésben legyenek, de pillanatnyilag nincsenek meg a feltételek mindenki számára. Ilyen szinten, a tájékoztatás szintjén egyszer szerepelt az OKNT előtt, és ha a jegyzőkönyvet elővesszük, szerintem valamelyik májusi vagy júniusi ülésen, általánosságban. Vita is volt, és akkor talán más is emlékszik.

BARLAI RÓBERTNÉ: Ellentétes vélemények voltak.

ELNÖK: Végül, ha jól emlékszem, azért nem hoztunk határozatot, mert nem jutottunk egységre.

DR. NAHALKA ISTVÁN: Elnézést kérek, de az egy másik ügy volt: ott egy elvi vitáról volt szó, a szakképzés és az általános képzés kapcsolatáról, miközben ez egy törvény, aminek szöveges javaslata volt, ami nem szerepelt az OKNT előtt.

DR. IKER JÁNOS: Igen, egy elvi kérdés szerepelt itt.

DR. SZILÁGYI JÁNOS: Ez egy képviselői törvénymódosító indítvány volt, tehát nem a minisztérium nyújtotta be. Benyújtotta egy képviselő, és a parlament megszavazta.

DR. MIHÁLY OTTÓ: De a minisztérium egyetértett.

DR. SZILÁGYI JÁNOS: Azt nem tudom, hogy egyetértett-e vagy sem, de nem a minisztérium előterjesztése volt.

ELNÖK: Akkor a következő ülés napirendjére tűzzük, és kérünk tájékoztatást a minisztériumtól.

KOSINSZKY ZSUZSA: Tájékoztatom a szakállamtitkárt.

ELNÖK: Ezt nem kell megszavaztatnom, teljes egyetértés van.

Rátérhetünk az első napirendi pontunk tárgyalására. Kérem tisztelettel az előterjesztőt, ha van hozzáfűznivalója, mondja el.

MÓRÉ TAMÁS: Jó napot kívánok mindenkinek! Móré Tamás vagyok, a gazdasági és fejlesztési szakállamtitkár titkárságának területéről.

Ismereteim szerint az előterjesztést megkapták, így lehetőségük volt azt áttanulmányozni. Ebből adódóan az előterjesztést nem ismertetném, csak ahhoz tennék kiegészítéseket.

Az ebben az előterjesztésben megjelenő intézkedések hatásaikban kettéválaszthatók. Vannak olyan elemei, amelyek önmagukban nem is tekinthetők önálló intézkedésnek, ilyen például a teljesítménymutató-rendszer felfutása, ami a következő tanévben már el fogja érni azt a szakaszt, amikor már csak a 13. évfolyamok lesznek olyanok, amelyekben még nem a közoktatási törvény 3. számú melléklete szerinti átlag osztály- és csoportlétszámok alapján kerülnek meghatározásra a paraméterek.

A másik elválasztható hatás a költségvetési szervek jogállásáról és gazdálkodásáról szóló törvénynek az idén január 1-jei hatályba lépése. Az anyagból kiolvasható, hogy a fővárosi közalapítványok támogatása a gazdasági válság hatásaként valószínűleg annak martalékává válik. Ehhez azonban egy nagyon fontos kiegészítés, hogy az úgynevezett státustörvény az államháztartási törvényt egyben úgy módosította, hogy ettől kezdve, ha egy közalapítvány bevételein belül a 20 százalékot meghaladja az államháztartási forrás, attól kezdve gondoskodni kell e közalapítvány megszüntetéséről, hiszen ő akkor nem tud kellőképpen forrást gyűjteni, vagyis nem az alap forrásgyűjtő funkcióit tölti be. Ez némiképpen összekapcsolódik a támogatási összeg változásával.

A harmadik maga a gazdasági válság. A gazdasági válságnak két vonatkozása van. Az egyik, amit a reálgazdaságon keresztül hoz az önkormányzatok és általában a közoktatással

foglalkozó valamennyi szereplő számára. Ilyen az árfolyamok változása, az infláció megugrása, és az infláció megugrása már visszakapcsolódik ahhoz, hogy a gazdasági válságot valamilyen formában próbálja, illetve próbálta a kormány kezelni. Ennek az egyik része volt a bevételeknek az áfa emelésén keresztül történő emelése, ami sajnos inflációgerjesztő hatással járt, és ez általánosan érint mindenkit.

Ez után kiemelhető pozitív hatás a társadalombiztosítási járulékok csökkentése. Ennek hatása elméletileg már az idei évben is érezhető, hiszen a minimálbér kétszereséig terjedően az 5 százalékpontos csökkentés már él. Ugyanakkor a teljes 5 százalékpontos csökkentés a következő évtől fog megjelenni.

Természetesen ettől kezdve ilyen mértékben csökken a kiadási igény is az önkormányzatok, illetve feladatot ellátók részéről. Ennek megfelelően a forrásoldalon is csökkentés valósulhat meg. Ezt bérhordozó normatívákon keresztül tudjuk elérni, eltérő esetben jelentős torzulás valósulna meg. Sajnálatos módon ez esetben – a tanév rendjétől eltérően – már 2010. január 1-jétől csökkenteni kell a fajlagos összegeket, ellenkező esetben a 2011. első nyolc hónapjára alkalmazandó fajlagos lenne hihetetlenül alacsony mértékű, ami már nem tudná elhordani önmagát.

Az előterjesztést ennyivel egészíteném ki, várom kérdéseiket, megjegyzéseiket.

Köszönöm.

ELNÖK: Kérdések következnek. Nahalka István!

DR. NAHALKA ISTVÁN: A harmadik oldalon kezdődik azoknak a pontoknak a felsorolása, ahol a költségvetési javaslat eláll a támogatástól. Ezek közül az első a minőségbiztosítási, mérési-értékelési feladatokra vonatkozik. Úgy értem, hogy ez a kompetenciamérés feladatának az el nem végzését fogja jelenteni? Mert ebből nem derült ki.

MÓRÉ TAMÁS: Elméletileg nem. A kompetenciamérés forrásai a központi költségvetésben az OKM 20-as fejezetében szerepelnek. Ez már az intézmények minőségi programjai alapján biztosított többletjuttatások forrását jelenti.

ELNÖK: További kérdés?

GÖRBE LÁSZLÓ: Az anyag nem tartalmazza, hogy a csoportnormatíva, a 2 millió 540 ezer forint csökken, marad vagy növekszik – bár azt hiszem, erről nem beszélhetünk.

MÓRÉ TAMÁS: Nettó értékében nem változik. Nominálisan csökken, de az a csökkenés csak a járulék mértékének csökkenésével arányos. Lényegében tehát feladattól forrás nem kerül elvételre, hiszen önmagában a feladat csökken azért, hogy a személyi juttatásokon egy kisebb járulékkötelezettség keletkezik.

GÖRBE LÁSZLÓ: Lehet-e tudni, hogy ez mit jelent számszerűen? Hogy nominálisan nem csökken, az számolás kérdése. Csökken az 5 százalékos TB-járulék kifizetésével, illetve a 2 ezer forint per hó összeggel. Ez mennyi csökkenést jelent a normatívában?

MÓRÉ TAMÁS: A költségvetés tervezésének ebben a szakaszában erre még nem válaszolhatok.

DR. SZENES GYÖRGY: Három kérdésem van, a csökkentéshez, természetesen – mivel növelés nincs, olyat nem tudok kérdezni.

Ez a teljesítménymotivációs alap gyakorlatilag a pedagógusok minőségi munkájáról szóló bérkiegészítés, vagy ez valami egészen más?

A másik kérdésem: hogy a szakmai informatikai fejlesztések ügye gyakorlatilag azt jelenti, hogy az informatikai normatíva megszűnik?

A harmadik pedig: csak folyosói pletykákban hallottam, de ebben nem olvasom, hogy a pedagógus-továbbképzésre adott összegek is vagy megkurtítódnak vagy nem lesznek. (*Horn György: Benne van.*)

MÓRÉ TAMÁS: Sajnos, ezekben az esetekben is csak azt tudom mondani, hogy még mindig folynak az egyeztetések, végleges költségvetési javaslat nincs.

DR. SZENES GYÖRGY: Ez azt jelenti, az irány az, hogy az informatikai normatíva csökken vagy megszűnik, a pedagógus-továbbképzési csökken vagy megszűnik. És a harmadik, a teljesítménymotivációs, micsoda?

MÓRÉ TAMÁS: A teljesítménymotivációs után kell nézmem. A többi kérdés esetében az elvek szintjén így van.

GÖRBE LÁSZLÓ: A tanulók étkezésével kapcsolatban nem világos számomra, mit akar mondani ez a szöveg: az 55 ezer forint csökken, marad vagy mennyivel nő? Folyosói pletykák szerint növelni kell a szülők befizetését – ezt hogy képzelem a tárca?

MÓRÉ TAMÁS: Sajnos, ez is már túlságosan konkrét kérdés. Nyilván változni, növekedni fognak a családi terhek. Ez részben adódhat magából az áfafizetési kötelezettség növekedéséből is.

DR. SZEBEDY TAS: Két kérdésem van.

Bár növekedés nincs a költségvetési tervben, de kezeli-e az áfanövelés kettős hatását a rendszer a nominális bérkeretek rendezése szintjén? Ugyanis az áfa a teljes rendszer költségvetésén biztosan jelentős mértékű kiadási változást eredményez, a bér tekintetében pedig a bérkifizetések vagy nominálbérek értéke, a fizetések vásárlóértéke pedig ugyanezzel az összeggel kevesebb lesz. Nem tudom, érthető-e, de ez egy kettős hatás: egyszer drágább a rendszer, másodsorban a megkapott bér kevesebbet ér öt százalékkal. Ezt a kettős hatást valami módon kezeli-e a rendszer, vagy csak átvezeti?

Miniszter úr egy korábbi tájékoztatón – sőt, még a 2009-es év során is – többször említette az Új tudás program jótékony hatását, és annak a költségvetési előnyeit. Engem elsősorban a pedagógus motiválására használható források tekintetében érdekel, hogy az idei költségvetés tartalmaz-e olyan elemet, ami ehhez az Új tudáshoz kapcsolódik, vagy ezek váratnak magukra? Nem értettem, megmondom őszintén. Ígéret szintjén nagyon sokszor hangzott el ebben

az évben miniszter úr szájából sok-sok sajtótájékoztatót, azért kerestem ennek a lehetőségeit a költségvetési anyagban.

MÓRÉ TAMÁS: Kezdem az áfa és az szja kettős hatásánál. Ebből a szempontból fontos az szja is. Az áfaemelés államháztartási szinten két dolog finanszíroz. Egyrészt mivel önmagában a számítási alap változik, és az államháztartási hiányt bizonyos szinten tartani kell, ebből adódó bevételi többletigényt próbál teljesíteni, másrészt egyben forrása annak is, hogy a következő évtől a személyi jövedelemadóban az adósávok kiszélesednek. Ha a második kérdésre keressük a választ, azt lehet mondani, hogy ha nem bruttó, hanem nettó jövedelmek ellenértékét számoljuk, akkor elméletileg az pozitívan változna, hiszen az szja változása vélhetőleg többet hoz, mint amit az áfaemelésből eredő inflációs hatás elvesz.

A másik az illetménypótlékok kérdése. Azok az illetménypótlékok, illetménykiegészítések, amik az Új tudás programban beléptek, benne vannak. Azonban azok is mind bérhordozó elemek, így ugyanazt a járulékcsoökkentési hatást elszenvedik – illetve nem szenvedik el, hiszen az ő szempontjukból nem elszenvedés.

ELNÖK: Értetted?

DR. SZEBEDY TAS: Nem. Mivel minden ember vásárló, az áfaemelés a nominálbért nem úgy fogja érinteni, hogy most egy picivel kevesebb adót fizet, hanem amikor bemegy a boltba, akkor minden drágább. A nominálberek értékét tehát mindenképpen csökkenti. Jól hangzik, amit mondott, de én ebből egyszerű pedagógusfejjel nem érzékelem, hogy a béreket kezelné, tehát azt a várható bércsökkenést, ami ebben van.

HORN GYÖRGY: Nem az áfaemelésről beszélsz, hanem az inflációról.

DR. SZEBEDY TAS: De az infláció plusz az áfa együtt egyértelműen jelentős. *(Közbeszólásra:)* Hogy az az infláció része? Jó, akkor rossz szót használtam.

ELNÖK: További kérdés? *(Nincs jelentkező.)* Akkor hozzászólásokat kérek.

BARLAI RÓBERTNÉ: Lehet, hogy ez még kérdés. Az összelvonásnak hány százalékát érinti a közoktatás. Igen, ez még kérdés, elnézést!

MÓRÉ TAMÁS: Meg is tetszett válaszolni: ez még kérdés.

BARLAI RÓBERTNÉ: De akkor miről beszélünk most?

MÓRÉ TAMÁS: Irányelvekről, sajnos. Tehát azokról a keretekről, amelyek alapvetően meghatározzák, hogy az ilyen körülmények között milyen költségvetést lehet tervezni.

BARLAI RÓBERTNÉ: Igen, csak hogy mi most véleményt nyilvánítunk ezekről az elemekről, a nélkül, hogy konkrét összegeket ismernénk. Ez lehetetlen dolog, mert nem tudjuk, milyen mértékben fogja érinteni a közoktatás visszaesését. Ilyen módon erről nem tudunk

véleményt mondani. Mit várnak tőlünk? Hogy megszavazzuk, hogy ezzel egyetértünk, vagy szavazzuk meg, hogy nem értünk egyet azzal, hogy ez következik? És akkor mi van?

Nem értem, hogy most nekünk mi a feladatunk.

MÓRÉ TAMÁS: Nem szeretném elnök úr szerepét elvenni, de úgy gondolom, ebben az esetben az ember sokkal többet nem tud mondani, mint azt, hogy a tájékoztatást meghallgatta.

ELNÖK: Ehhez még szeretném hozzátenni, Kati, hogy a helyzet rosszabb, mert nekünk most már nincsenek jogosítványaink, azon kívül, hogy hozzászólunk – ha emlékeztek a legutóbbi tájékoztatásra. Még az egyetértési jogunk is csorbult – hogy finoman fejezzem ki magam -, tehát semmi nem múlik azon, hogy mi most egyetértünk vagy nem. Nem kell megszavazni. Lehet vitatkozni, hozzászólni, véleményt formálni, és azt publikussá tenni.

BARLAI RÓBERTNÉ: Ez is nagyon fontos lenne, ha ezt meg tudnánk tenni, tehát állásfoglalást tudnánk hozni – de valószínű, hogy ez az anyag nem alkalmas erre.

ELNÖK: Akkor az lesz az állásfoglalásunk, hogy ez az anyag nem alkalmas arra, hogy állást foglaljunk.

DR. SZENES GYÖRGY: Ennyi.

ELNÖK: Ez is állásfoglalás.

DR. KARLOVITZ JÁNOS: Az a kérdés, mikorra készül el egy olyan anyag, ami érdemben megtárgyalható. Nyilván van egy időpont – október, november stb. –, és akkor az a javaslatom, kérdésem, kérésem, hogy akkor egy – akár rendkívüli – OKNT-ülésen tárgyaljuk meg. Így most valóban megtárgyalhatatlan, mert nem tudjuk, hogy miről szól. Ezért vonult ki a Közoktatás-politikai Tanácsból a szakszervezeti oldal – úgy tudom, kivonultak –, és rengeteg rosszat hall az ember. Nem egy iskolával beszéltem, és nagyon nagy az elkeseredés. Ezt nem hagyhatjuk szó nélkül, állást kell foglalnunk, és konkrétumokkal kell állást foglalnunk. Kötelességünknek érzem, hogy visszatérjünk rá, de akkor, amikor ez már lehetséges.

HORN GYÖRGY: Úgy beszélünk egymással, tisztelt tanács, mintha nem tudnánk, hogy milyen mechanizmusban születik a költségvetés, ami tovább szigorodott a jelen helyzetben, hiszen még a tárcák autonómiája is jelentősen csökkent, és itt egy központosított költségvetési rendszer van. Azt gondolom, a Köznevelési Tanács megbeszélésének van értelme, ezért én is elmondanám a javaslatomat, amit a Köznevelési Tanácsnak szerintem érdemes lenne akár határozatba foglalnia is.

A Köznevelési Tanács szorgalmazza a tárcánál, hogy a kormány prioritásai közé a közbiztonság mellé kerüljön be az oktatás is. Itt ugyanis van egy prioritási rend. Azon is vitatkozhatunk, hogy helyénvaló vagy nem helyénvaló a takarékoskodás az egész rendszerben – de ez valóban nem a mi kompetenciánk. Az azonban igen, hogy a Köznevelési Tanács támogatást adjon a tárcának abban, hogy az elosztási rendszeren belül mik képezzenek prioritást. A kormány bejelentette, mi képez prioritást. Ebben a közbiztonság áll első helyen, és bejelentődött még, hogy az egészségügy nominális forrásai nem csökkennek. Én azt gondolom, a Köznevelési Tanács saját

kompetenciájában mellé teheti: javasolja a tárcának, illetve a kormány felé közvetlenül is, hogy az oktatás kerüljön a prioritások közé.

A másik, hogy az elvek szintjén van azért néhány olyan dolog, amiben érdemes a Köznevelési Tanácsnak állást foglalnia. Az egyik ilyen a rendkívül sokféle célzott normatíva, illetve az alapszabály viszonya. Évek óta minden költségvetésnél elmondom, hogy úgy ítélem meg – és ebben ugyan a válság miatt, de kétségtelenül van egy ilyen mozgáslehetőség –, hogy az alapszabály csökkenése legyen vagy minél kisebb, vagy egyáltalán ne csökkenjen, és ennek fejében a kormányzat mutassa ki, hogy a célnormák csökkenése hogyan kerül át abba, hogy az alapszabály nem csökken – nem tudom pontosabban fogalmazni. Arról van szó, hogy ilyen kimutatást, számítást a közoktatási kormányzatnak már régen készítenie kellett volna, hogy ha feladhatóságokat – mint az informatikai normatíva, a továbbképzés... Azt gondolom, az OKNT-nek ebben most a közoktatási kormányzat a szövetségese – ezt még egyszer hangsúlyozom, mert egy központosított, nagy elosztórendszerben az oktatási kormányzat perifériára kerül. Tehát nekünk most az az érdekünk, hogy olyan támogatást nyújtsunk a közoktatási kormányzatnak, amiben neki magának már nincs kompetenciája.

Az az egy kérdés – és erről szerintem az OKNT-nek vitatkoznia is kellene –, hogy az az irány, ami azt mondja, hogy a három-négy célnormából 25-30 keletkezett az elmúlt évtizedben – az Arany Jánostól a hátránykompenzációtól a továbbképzésig stb. –, és itt van a kényszerpálya okán egy olyan elmozdulás, ami a fenntartó számára biztosít nagyobb mozgásteret, rosszabb körülmények, feltételek mellett. Hogy ezt helyénvalónak tartjuk vagy nem, ez alapkérdés. Vagy azt mondjuk, igenis, maradjon meg a pedagógus-továbbképzési normatíva, az informatikai normatíva – és még sorolhatnám tovább: a minőségbiztosítás támogatása, a pedagógusteljesítmény-normatíva, a kiemelt osztályfőnöki pótlék, a pályakezdő pedagógusok kiemelt támogatása mint cél –, ennek viszont számítások alapján nyilván az lehet az ára, hogy az alapszabály jobban fog csökkenni. Szerintem ez beletartozik a mi kompetenciánkba, hogy ha egyszer ilyen helyzet van, akkor mit gondolunk erről, szűkülő források mellett. Nekem az az álláspontom, hogy ezt bővülő források mellett is így kellett volna csinálni, és ilyen szempontból örömteli, hogy a kormány rákényszerül, hogy a fenntartói körnek nagyobb szabadságot biztosítva a célnormákat szűkíti, nem az alapszabályt.

De még egyszer: köztünk ebben lehet vita, de ez például a mai dolognak egy megbeszélhető része.

A harmadik, hogy a mi számításaink szerint – és most már elég sok intézménnyel végigszámoltunk – a szuperbruttó, illetve az az csökkenése a pedagógusok jelentős hányadának nettójövedelem-növekedést fog jelenteni a jelenlegi bérrendszer mellett. Óvodától a felsőfokú intézményig alapítványi szférában elég sok helyen számoltuk. Ez ugyan azt jelzi, hogy nagyon alacsony a pedagógusok bére, tehát hogy az alsó határra kerül az egész rendszer, de tény, hogy január 1-jétől van egyfajta nettó bérnövekedés. Ki kellene számolni, hogy ez inflációkövető-e vagy sem, mindenesetre a kormányzat kezében van két fontos érv. Az egyik már elhangzott: hogy egy befizetett összeget von vissza, a tb 5 százalékos csökkenését elveszi. Akkor itt megint van egy olyan lehetőségünk, hogy támogatjuk azt a rendszert vagy nem, vagy azt mondjuk, hogy mivel ezt úgymint befizeti és vissza kell venni, hagyja a rendszerben ezt a pénzt, tehát ne csökkenjen még ezzel sem az alapszabály.

Szerintem ez megint elvi kérdés, ami úgy szól a határozati javaslatban, hogy az itt megtakarított összegek maradjanak a rendszerben. Kénytelen-kelletlen elfogadva a csökkenést, a rendszerben maradjon benne.

A negyedik, amiről úgy gondolom, szintén megvitatható, és határozatba is foglalható, hogy a tanulói létszámcsökkenésből fakadóan itt van egy érdemileg is mérhető költségvetési kiadáscsökkenés. Akkor is létezne, ha semmi se változna. Én azt gondolom, a kormányzati oldalról azt a tárgyalási alapot el lehet fogadni, hogy ezek a források jelentsék csak a rendszerből való elvonási lehetőséget, vagyis hogy a feladatarányos csökkenést el lehet fogadni – ezen túl semmit. Szerintem ez következetesen támogatható. Elfogadja, hogy a válságból fakadóan minden ágazatnak van vesztesége, azonban, ha elfogadható, hogy az oktatásnak prioritása van, akkor ezek a feltételek. Szerintem ez egy tisztességes tárgyalási alap, amivel az oktatási kormányzat elé lehet állni, és az OKNT aztán vitassa meg, hogy ez helyénvaló-e. De ez szerintem mai napirend, és nem kellene hozzá konkrét számok.

Azt meg tudjuk jól, hogy az oktatási kormányzatnak nincs befolyása – most kivonulhatunk, ahogy a Közoktatás-politikai Tanács ülésén megtette a szakszervezeti oldal, de ez az ő érdektárgyalási ügyük. Mi szakmai testület vagyunk, és azt gondolom, nekünk ebben a felállásban az a dolgunk, hogy minél erőteljesebben képviseljük a közoktatás általános érdekeit, függetlenül a munkavállalóktól, önkormányzatoktól és egyéb fenntartóktól. Magának az oktatásnak az érdekei ebben a kormány felé mozognak, és ebben egy oldalon állunk az OKM-mel. Köszönöm.

DR. KESZEI ERNŐ: Mindenekelőtt bemutatkoznék, új ember vagyok, cserélődött a Tudományos Akadémia delegált személye. Keszei Ernőnek hívnak, professzor vagyok az ELTE Kémiai Intézetében, és – mint a bevezetőben említettem – az Akadémiát képviselem.

Ebben a minőségemben nyilvánvalóan leginkább a közoktatás végének a dolgai érdekesebbek, és az oktatás súlya, szerepe a társadalomban. Ezért nagyon tudom támogatni Horn Györgynek azt a felvetését, miszerint támogassuk a minisztériumot abban, hogy legyen prioritás az oktatás is minden szinten, elsősorban a közoktatás.

A felsőoktatás, amit közelebbről ismerek, elég rossz helyzetben van, de azt gondolom, a legfontosabb mégis a közoktatás kiemelt, prioritásszintű támogatása.

Ugyancsak támogatni tudom, hogy alapszabály-csökkentés ne legyen.

Köszönöm szépen.

BARLAI RÓBERTNÉ: Csak mert más még nem jelentkezik: ez utóbbival én nem értek egyet. Ha jól értettem, Gyuri azt javasolta – és ön ezt megerősítette –, hogy az alapszabály ne csökkenjen ezeknek a terhéből. Van egy közoktatási „stratégia”. Effektíve nincsen, de azért nagyon sok stratégiai jellegű dokumentumot vitattunk itt meg, és én úgy emlékszem, hogy ezek a célzott normatívák pontosan ezeknek a céloknak a megvalósítását támogatják. Így is elég nehezen haladunk ezekben a fejlesztési célokban. Én értem, hogy az önkormányzatok szabadsága most nő, tehát majd arra fordítják, amire gondolják, de akkor hol lesznek ezek a célok? Elindultak itt olyan fejlesztések, amikre az iskolák ráálltak, ami részben kívánatos. Én azt gondolom, kevés az, hogy prioritás. Akkor emeljünk ki bizonyos fejlesztési célokat is, amiket nagyon fontosnak tartunk támogatni – ilyen például a pedagógusok motivációja. Én igenis fontosnak tartanám, mert akkor okafogyottá válnak az elmúlt két-három év fejlesztési elképzelései, és ezeknek a megindulása is.

Még annyit, hogy az anyag kimutatja, mennyit lehet költeni az oktatásra. Itt viszont az a probléma, hogy ha jól emlékszem, a pályázatba bekerülő intézmények száma 630, miközben több ezer közoktatási intézmény van, sőt, azt is tudjuk, hogy mindig ugyanazok az intézmények...

illetve részben fedés van, hogy kik jutnak forrásokhoz. Az egész rendszer fejlesztése így leállhat. Én ezért tartom kevésnek önmagában, hogy prioritás.

Köszönöm szépen.

DR. SZENES GYÖRGY: Arról beszélgethetünk, hogy van stratégia vagy nincsen, mihez kell és mihez nem kell pénz. De azt világosan látnunk kell, hogy ma a közoktatásban ez a normatíva – amiről nem tudjuk, hogy mennyi, amit tényleg nem szabad csökkenteni – legfeljebb a költségek 50 százalékát fedezi, a másik felét hozzá kell tennie a fenntartónak. Ha ezt is csökkentjük, akkor teljesen ellehetetlenülnek a fenntartók.

Én tehát mindenképpen azon a párton vagyok, hogy az alapszabály ne csökkenjen, mert ennél kevesebből már semmit nem lehet csinálni. Szerintem ez az alaphelyzet. Természetesen reménykedünk abban, hogy ez a válsághelyzet nem fog évtizedekig elhúzódni, és ezek a normatívák nem tűnnek el a sülyesztőben, hanem előbb-utóbb visszakerülnek. De a felelősség az oktatásért, az iskolákért a fenntartóé. Ezért szabadabb kezet kell kapnia azokban a kiegészítő normatívákban, azoknak az elosztásában, amelyeknek viszont – ahogy látjuk – csökkenteniük kell, mert más lehetőség nincsen.

Én tehát azon az állásponton vagyok, hogy az alapszabály semmiképpen ne csökkenjen, és néhány prioritást fel kellene sorolni, amire a fenntartó fordíthatja, de azt már a saját belátása szerint. És semmi másra, csak ezekre, tehát melyek azok a kiemelt témák, amelyekre fordíthatja a kiegészítő normatívát. Ebben felsorolható a pedagógus-továbbképzés, a minőségirányítás – egy pár dolgot fel lehet sorolni. Huszonötig bizonyára nem mehet el ez a felsorolás.

Summázva tehát: maradjon, mert e nélkül a fenntartó nem tudja fenntartani, ha csökken valami, a kiegészítő csökkenjen, és ne legyen annyira megpántlikázva, csak egy felsorolás, hogy mire használható. Így a fenntartónál marad a feladat és a felelősség.

Köszönöm szépen.

DR. IKER JÁNOS: Én azt gondolom, hogy szép javaslatok hangzanak el, de erről tulajdonképpen nem kérdeznak bennünket. A lényegyet nekem már nem is kell elmondanom, hiszen az előbb felszólaló elmondta: miről is beszélünk? Arról a nagyon kevés pénzről. Amikor azt mondja a minisztérium, hogy a bérhordozó normatívákat csökkentik, épp a járulékok okán, akkor úgy veszik ezeket a bérhordozó normatívákat, mintha ezek a teljes bérköltséget fedeznék, és úgy vonják le. Tehát kétszeresen sújt, ugyanis ezek általában 50 százalék körüliek, számolva viszont úgy vannak, mintha a teljes bért fedeznék. Erről fel kell világosítani a politikusokat, hogy nem fedezi: ez a 2,5 milliós összeg egy osztályra vagy csoportra vonatkozóan nagy átlagban 50 százalékban. És akkor legalább az ne történjék meg, hogy a bérhordozó normatívákat viszont nominálisan úgy csökkentik, mintha fedeznék az egész összeget. Ez már a becsapásunk. Vagy ezt is tudomásul vesszük?

Vagy ne beszéljünk róla, vagy, ha beszélünk, olyanról beszéljünk, hogy legyen egy szám. Tudom, hogy nem az önök asztala ez, mégis azt mondom, hogy ennek a jelenlegi vitának is kevés értelme van. Lehet elvekről beszélni, de ha azt kérdezi valaki, hogy a pénz boldogít-e, még ott is azt kérdezi az ember: mennyiről van szó? Ha költségvetés, mennyiről van szó?

Én a vitát így bizonyos szempontból akadémikusnak tekintem.

DR. KARLOVITZ JÁNOS: Két dolog van itt: a prioritás és a normatíva. Én úgy hiszem, hogy a prioritást mi csak megerősíteni tudjuk, de tisztességünkhöz tartozik, hogy megerősítsük.

Nem tudok olyan dokumentumot, amiben nem volt prioritása az oktatásügynek: a választásoktól kezdve mindenhol úgy szerepelt, hogy az oktatás kiemelt feladat. Nekünk ezt csak alá kell húznunk – de érdemes aláhúzni. Ezt meg kell tenni, kötelességünk aláhúzni, hogy az oktatásnak legyen prioritása. Ez az egyik.

A másik a normatíva. Még reggel is felhívtam három-négy iskolát, és mindenki az alapnormatíva csökkenését tartja a legnagyobb gondnak. Ott volt egy fejbevágás, valamikor 2007-ben, és úgy érzik, azóta folyamatosan csökken. Ez a legnagyobb gondjuk. Időnként meg kell kérdezni tényleg, hogy az iskolák mit szeretnének. Úgyhogy én megerősíteném, hogy egy válsághelyzetben az alapnormatíva megerősítése nagyon fontos. Aztán vagy eltalálják, mire kell költeni célzott támogatásban, vagy nem. Láttunk elfolyó milliárdokat a digitális erre-arra – nem jött be; a Sulinova-tankönyvprogram bedöglött, csődbe ment. A csődöket is ki kellene mutatni, hogy hol van, és az elszórt pénzeket, hogy ne folyják tovább.

De, a normatívához visszatérve, támogatnám azt, hogy valóban az alapnormatívát erősítsük meg, hogy az ne csökkenjen, inkább növekedjék.

DR. MIHÁLY OTTÓ: Nagyon röviden. Én azt hallottam – lehet, hogy nem jól értelmezem –, hogy az alapnormatíva nem csökken. A jelenlegi számítások, a jelenlegi alapelvek szerint az alapnormatíva nem csökken. (*Horn György: Nem így van, Ottó! Kicsit csökken.*) Csak azért állok meg, hogy vajon így van, vagy rosszul értelmeztem.

MÓRÉ TAMÁS: Valószínűleg rosszul. A jelenlegi helyzet szerint kicsit csökken. Valóban a járulékcsökkentés mértékével. Mert azzal számolhatunk, hogy a bértömeggel megfelelő mértékben csökken vagy ahhoz hasonló mértékben csökken.

DR. SZENES GYÖRGY: Ez azért sok, mert ma az intézménynek 80 százaléka a bérköltség. Ami pénzt kapunk, abból 80 százalék a bérköltség, 20 a dologi. Tehát ez a csökkenés a bérből jelentős.

DR. MIHÁLY OTTÓ: Ehhez kapcsolódik az a vita, amely szerintem még az intézményvezető számára is értendő, hogy ez nem jelent a pedagógus számára ténylegesen bércsökkenést, mert zajlik egy másik folyamat, amire nem lehet azt mondani, hogy az nincs. Ha ez van, az is van. Ez pedig az szja-val kapcsolatos folyamat. Ez azt jelenti, hogy én úgy tárgyalok a saját alkalmazottaimmal ebben a dologban, hogy nem mondhatják azt, hogy kevesebbet fognak kapni érte a boltban. Aki intézményvezető, és nem ebből a pozícióból tárgyal, hanem ő is beáll abba, hogy „gyerekek, nekem is kevesebb a vajra való”, az rossz intézményvezető a működés szempontjából. Függetlenül attól, hogy mi az érzése, ebben az értelemben nem csökken az a pénz, amiből az intézményben lévők működhetnek. Jól értem, ugye? (*Móré Tamás: Igen.*)

Ebben a helyzetben nem érezném jó fölvetésnek – és ez a lényeg ebben a dologban –, ha azt mondjuk, ajánlgassunk olyat, hogy ebből meg ebből vegyenek el, de ne vegyenek el az alapnormatívából. Jelenleg azt kell mondani, hogy ne vegyenek el. Rendben van, ezt még értjük, ha nem is értünk vele. De ha most még mi adunk écat, hogy azok nem alapnormatívák, és esetleg még ahhoz nyúljanak hozzá, az jelenleg, a konkrét szituációban rossz taktika. Ne tegyük ezt meg – ez a véleményem.

Nem értek egyet azzal a fejlesztési stratégiával, amely a célnormatívákat másodlagosnak tekinti az alapnormatívákkal szemben. A világon nincs egyetlen közoktatási rendszer sem, amely

képes pusztán jogi eszközökkel fejlesztéseket végrehajtani, ezért mindenütt – tulajdonképpen mindegy, hogy konkrétan milyen úton-módon – a finanszírozásban a célnormatívákkal próbálják mozdítani a rendszert. Tudom, vannak olyan iskolák, ahol nem olyan fontos ez a dolog, mert a fejlesztés úgy sem ebbe az irányba megy.

Most tehát semmiképpen nem ez a konkrét, és ha vitatjuk, elviekben nem tudom elfogadni, hogy ab ovo azt mondjuk – nemcsak azért, mert ez biztosít valami mozgásteret a fenntartónak, bár ez is egy hihetetlenül fontos dolog, hanem azért is, mert elvileg központilag akkor tudunk fejleszteni. Most így hirtelen eszembe jut, hogy mióta a rektorok ilyen jól tudnak keresni, mennyire átalakult például bizonyos attitűdrendszer a felsőoktatásban. Az ember egészen másképp látja, hogy hogy működik a Rektori Konferencia például ebben a dologban.

Ezek mind olyan dolgok, amelyekkel mozgatni lehet egy rendszert. Erről nem lehet lemondani. Tehát semmiképpen ne javasoljuk.

Ettől még két dolgot mindenképpen leszögezhetünk. Az alapnormatívához már végképp ne nyúljanak. Azzal végképp egyetértek, hogy támogassuk meg az oktatási kormányzatot azzal, hogy tényleg azt ajánlja föl a büdzsécsökkentésben – amiről ugyan nem tehet –, hogy kevesebb a gyerek. Ezen a területen tehát mégis kevesebbet kell elvonni a nagy költségvetésből. Egyetértek, ne engedjük el a fülünk mellett, ugyanakkor kérjük vissza egy következő fázisban ezt a költségvetési vitát ebben a dologban.

Már csak egy duplázárójeles megjegyzés: óvakodnék, kedves tagtársaim, hogy olyanokat mondjak, mint hogy milliárdok mentek el... *(Dr. Karlovitz János: Bizony ám!)* Elmentek igen, csak azt mondani, hogy teljesen fölösleges... Ma felmérés szerint a tábláknak már nyolcvan százaléka effektív pedagógiai haszonnal működik az iskolákban. Nekem is az volt a véleményem, hogy ennél sokkal fontosabb módszertani lépéssorozatra is sor kerülhetett volna, de ettől nem mondom azt, hogy a tartalomfejlesztés, ami végbement a Sulinovában, becsődölt. Nem az csődölt be, kedves kollégák: a magyar rendszer számára kezelhetetlen új helyzet jött létre. Kapott egy csomó pénzt, aminél ki volt kötve, hogy nem viheti át ennek a termékeit a hasznosítható szférába. *(Dr. Karlovitz János: De micsoda hülyeség ez?)* Tudnék mondani egypár hülyeséget – ne haragudjatok, tényleg nem akarok belemenni, hogy miért ilyen rohadt ez a világ, miért van hurrikán... Semmi köze nincs ehhez a magyar kormányzatnak, hogy így adja az EU pénzt. Úgy adja a pénzt, hogy fejlesztésre odaadja, és utána nem engedi, hogy ennek az eredményét a profitszféra tegye zsebre. Hogy mi nem tudjuk utána államilag biztosítani a kiterjesztését ennek a dolognak, ez egy más dolog. Nem azt mondom, vitassuk, beszéljük meg ezt a dolgot, csak ezeknek az odavetett, igen kemény kijelentéseknek hihetetlenül rossz az eredménye. Az az eredménye, hogy a következő fejlesztéssel is ugyanúgy gondolkodunk róla, hogy ab ovo nem kell, mert ugyanez fog vezetni. Ez csak zárójel, ahogy mondtam.

Visszatérve, gondolom, hogy ezt a dolgot ki lehetne emelni, harmadikként pedig kérjük vissza, hogy ha már konkrétabb számokat tud a minisztérium az asztalra tenni, akkor azokat vitassuk meg. Köszönöm.

KOSINSZKY ZSUZSA: Csak egy mondat – elnézést, hogy közbeszólok. Amikor az anyagot kiküldtük, az elején volt három mondat, amiben jeleztük, hogy első körös megbeszélés, és amikor konkrét számokat fog ismerni a tárca – nem tudom, hogyan fogalmaztunk –, a tervezés későbbi szakaszában, a fejezeti számok ismeretében ismét visszakerül a testület elé. Tehát csak jelezni szeretném, hogy ez a kérés többször elhangzott, de...

HORN GYÖRGY: Elnézést kérek, de tizenegy órától már tisztk-ülésen kell elnökölnöm, el akarok menni, ezért kérek még egyszer szót.

ELNÖK: Tiéd a szó.

HORN GYÖRGY: Tekintettel arra, hogy mire oda jutunk, hogy megbeszéljük, a kormány kezéből többé-kevésbé ki fog kerülni – amikor számokat látunk, akkor már a kormánynak nem is lesz köze hozzá –, javaslom, hogy az itt született javaslatokat az elnök úr valamelyik országgyűlési képviselőnek célzottan küldje el, merthogy átkerül az egész az Országgyűlés kompetenciájába. Ha egyáltalán befolyást akarunk elérni, mire addig eljutunk, nem a kormány, hanem a parlament a kompetens döntéshozó. A parlamenti képviselőket, frakciókat kell tehát befolyásolni, kevésbé a kormányt – bár most még van egy kis mozgástér, de az időt nézve nagyon kevés.

Azzal egyetértek, amit Mihály Ottó mond, hogy ne adjunk écát a különböző célnormák csökkentésére, támogatom, ne mondjunk ilyet – de ez már megtörtént, ezen már túl van a kormány, az ötletei már megvannak. Azért hangsúlyozom az alapnorma rögzítését, és hogy a szöveg maga is tartalmazza, hogy ez ne csökkenjen, merthogy a fejlesztés maga – nemcsak itt, a többi ágazatban is – gyakorlatilag átkerült, ez ki is mondatott, EU-alapra. Jelen pillanatban a közoktatásban van egy most mozgó huszonmilliárdos TÁMOP 3.1.4-es meg 3.2.2-es nagy tétel, ami ezer intézményt érint. Hangsúlyozom, nem valamennyi intézményre vonatkozik, de a talpon maradás szempontjából, azt gondolom, a fenntartóknak mellé kell állni. Tényleg nem érdekvédőként mondom. Elhangzott, azt kell elérni, hogy például a TB-csökkentést ne vonják el az alapnormából, azon egyszerű oknál fogva – ami el is hangzott már –, hogy többet fognak elvonni, mint amennyit költünk, és kétszer megy el a pénz. Az intézményeknél valóban 80 százalék a bér tétével, és ehhez képest valóban csak a felét állja az alapnorma – sőt, a közoktatásban, szakképzésben a felét se. Ami azt jelenti, hogy az elvonás jogcíme mögé egy valós csökkenés is kerül. Azt gondolom, ez egy valós érv a döntéshozók felé, ami azt mondja, hogy a fenntartóktól vonódnak el olyan források, amelyeket egyébként befizetnek a büdzsébe – és szerintem ez a nonprofit szférában nyomon követhető, hogy az ilyen típusú kiadásokat tartsuk ott, ahol jelen pillanatban vannak, ha már nem fejlesztünk.

A fejlesztésről azt gondolom, azt kell javasolni, hogy ha egyszer kikerülnek magyar fejlesztési támogatások, akkor a kormány kezdeményezze – ezzel egyetértek –, hogy nyíljanak a meglévő források terhére olyan támogatási lehetőségek, amelyek a már meglévő folyamatokat nem szűkítik le. Mondok példát. A 3.1.4-ben például egy intézmény 25 millió forintot kapott – ezer intézményről beszéltem, nagy számról –, 8,5 milliót kell továbbképzésre költenie. Effektíve ezerszer 8,5 millióról beszélünk, ami kifejezetten továbbképzésre szolgál. Hogy ez hogyan kerül felhasználásra, szerintem ebben kellene nekünk a kormánynak écát adni, és a kormánynak pedig az EU felé. Ha egyszer nálunk beszűkülnek a fejlesztési források, hogyan teríthető ez tovább és jobban. Nagyon sok helyen van ugyanis oktatási pénz. Mondok példákat: a ROP-oknak vannak továbbképzési pénzei, az MVM-nek – tehát olyan, továbbképzésre irányuló pénzek halma van a rendszer egészében, nem az oktatási fejezetben, máshol – a környezetvédelemben, a 6.2-ben tanártovábbképzésre milliárdos nagyságrendű pénz van, a Környezetvédelmi Minisztériumnál. Kifejezetten tanártovábbképzésre. Ezeket nekünk valahogy össze kellene szedni. Jelenleg rövid távon, azt hiszem, nem védhető a tanár-továbbképzési pénz.

Amit viszont fölvetnék még – és akkor már befejezem –, hogy itt van egy alkotmányjogi dilemma, nevezetesen, hogy intézmények leszerződtek tanárokkal tanártovábbképzésre, hosszú távú szerződéseket kötöttek, állami normára. Én biztos, hogy pert indítok az állam ellen – a saját hálózatunkban –, ahol a szerződés mögé odatett állami garancia kivonul. Ezt mérlegelnie kell a kormánynak, hogy az egyetemi képzésekre, hosszú távú képzésekre elkötelezett intézmények aláírtak egy szerződést a pedagógus-továbbképzésben a 80 százalékos fedezetére, így a doktoranduszképzésre is – ami már elég drága történet –, ahol egy féléves 170-500 ezer forint közötti költségekről beszélünk. Az intézmények aláírt szerződésben elkötelezték magukat, a nevelőtestületek megszavazták, van egy pedagógus-továbbképzési programjuk, és ebben a háttér az állami garancia. Ha ez a garancia a nélkül vonul ki, hogy ennek a jogi fedezetét megtalálják, akkor bizony simán pert lehet nyerni. Ha nálunk ilyen lesz, fogunk is indítani ilyen pereket.

A pedagógus-továbbképzés ilyen szempontból egy kicsit talán védett.

Köszönöm – és elnézést, el kell mennem.

GÖRBE LÁSZLÓ: Egyetértve Horn Györggyel, én szeretném mondani – ha megszavazzák – most már konkrétan azt, hogy legyen prioritása az oktatásnak a magyar költségvetésben.

A másik, mondjuk ki, hogy az alapszabályon nem szabad változtatni, és ha lehet, azokat a normatívákat változtassák csak, vagy vonják be az alapszabályba.

A harmadik, amit ki kellene mondani, hogy a pedagógusok munkakörülményei ne romoljanak a költségvetés után. Ezt én fontosnak tartom, mert egy kicsit oldaná a feszültséget a magyar közoktatásban.

Köszönöm szépen.

DR. ZÁVODSZKY GÉZA: Szeretném megerősíteni a legelőször elhangzott határozati javaslatot. Nem vagyok optimista. Ha azt szeretnék, hogy mégis eljusson, nagyon világos, nagyon egyszerű javaslatot célszerű tenni, tehát nem érdemes részletezni. Ezért visszatérnék az eredeti javaslathoz, hogy igenis, nagyon erőteljesen szorgalmazzuk, hogy a közoktatási fejezet, a fejezeti normatíva is nyerjen prioritást.

Másodszor, hogy az alapszabály valóban ne sérüljön, ha egyébként – nem kell megnevezni a célnormatívákat – a közoktatási terület fejezete csökkennék is, mint ahogy csökkenni fog. Tehát ha a szerkezetében csökken is, az alapszabály ne csökkenjen. Ezt szavaznám meg.

Van egy dolog – iskolaigazgató urak nem szóltak hozzá, és én már elég régen voltam munkáltató: ha az alapszabály, az egy osztályra jutó összeg csökken, de a munkabér nem, az kihat a tanárok életminőségére és munkakörülményeire, hiszen az osztálylétszámok növelése irányába hat – nem? Én csak kérdezem. Az pedig elvezethet a tanári elbocsátásokhoz is, nem? Kicsit retorikus volt, hogy mondjuk ki, a tanárok bérét nem érinti, mert ebben az összefüggésben valami módon érinti – bár lehet, hogy tévedek. Nem akarom szaporítani a szót, köszönöm.

DR. CSEH SÁNDOR: Messzemenően egyetérttek a finomítással. Hangsúlyozni szeretném, ha mi felhívást teszünk, eljut a képviselőkhöz vagy a szűk szakmai körhöz, de a közvéleménynek, a társadalomnak azon rétegéhez is el kellene juttatni, akiket érint – márpedig ez nagyon jelentős réteg.

Nagyon nem tudok egyetérteni azzal a terminológiával, ami ebben az anyagban is van: megtakarítási lehetőség. Mondjuk ki, hogy itt nincs megtakarítás: forráselvonás van. A megtakarítás azt jelenti, hogy valahol van tartalék. Elmondtuk, hogy az alapszabályában nincs. A célnormatívák az előző években a közoktatás eredményei voltak. Akkor most mi történik? Ezeket az eredményeket visszafogjuk, sőt, megszüntetjük? Bizonyos területeken nem lehet olyan, hogy két év szünet, és majd esetleg akkor folytatjuk. Ezeket sokkal egyértelműbben meg kellene fogalmaznunk, hogy látható legyen, a közoktatás tényleg bajban van.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Azt mondd, azon túl, hogy az alapszabályára vonatkozóan elfogadjuk, ami eddig elhangzott, nevezzünk meg olyan kiegészítő normatívákat, amelyekből szintén nem javasolunk elvenni? Vagy pedig ezt ne érintsük?

Négy javaslat volt. Az egyik, hogy ezt ne bolygassuk – azt hiszem, Ottó mondta, hogyne adjunk mi itt ötleteket.

DR. CSEH SÁNDOR: Ne adjunk ötleteket, ezt támogatom.

DR. SZENES GYÖRGY: Taxatíván ne soroljuk fel!

DR. MIHÁLY OTTÓ: Itt van az az alaphelyzet, ami van a továbbképzési normatívával. Nem egyszerűen arról van szó, hogy rászálltak a továbbképzési normatívára, hanem óriási pénzek vannak benn a rendszerben a továbbképzésre, és mindenki arra mutogat, hogy ott van bent, szakmailag szinte jól felhasználhatatlan tömegű pénz. Az más, hogy az nem úgy működik, mint az eddigi rendszer, de mikor ilyen nagy összefüggésben nézi egy képviselő, hát ott van, és azt mondja, ezt el lehet venni. Jelen pillanatban a magunk számára taktikának csak azt érzem, ha nem mondjuk, hogy inkább innen vegyenek el esetleg, mint onnan – ne vegyenek inkább el már sehonnan!

GÖRBE LÁSZLÓ: Ne legyen forráskivonás.

DR. MIHÁLY OTTÓ: Csak ezért érveltem.

ELNÖK: Akkor megpróbálom összefoglalni, ahogy én értem, hogy hol tartunk – aztán majd kiigazítotok.

Egyértelműen elhangzott és egyetértés volt – majd formálisan is megszavazatom –, mondja ki a kormányzat – és ehhez tartozik zárójelben, hogy amit elhatározzunk, ne egyszerűen minisztériumon belül juttassam el illetékeshez, hanem országgyűlési képviselőhöz, a Magyar Országgyűlés Oktatási Bizottságához juttassuk el ezt a határozatot –, hogy az oktatásügy prioritás. Ezzel egyetértés van? *(Szavazás.)* Egyhangú.

Mondassék ki, hogy az alapszabály ne változzék. *(Szavazás.)* Egyhangú. *(Barlai Róbertné: Ne csökkenjen!)* Nem arra gondoltam, hogy ha netán meg akarják emelni, az ellen tiltakozni fogunk. Ilyen veszély nem nagyon van. *(Dr. Iker János: Ne csökkenjen.)* Ne csökkenjen – jó, hogy világosak legyünk. Ne zárjuk el azt a lehetőséget, ha emelni akarják, és ránk hivatkoznak, hogy azért nem... Tehát a szöveg az, hogy ne csökkenjen.

A harmadik, hogy nem foglalkozunk a kiegészítő normatívával... *(Dr. Iker János: Arról ne szóljunk semmit!)* Tehát ez a két dolog legyen.

Az OKNT ezt az előterjesztést megvitatta, és született az a határozata, hogy ezzel kapcsolatos álláspontját országgyűlési képviselőhöz kell elküldeni, továbbá az, ami a prioritásról elhangzott és az alapszabály. *(Dr. Szenes György: És a parlament Oktatási Bizottságához.)*

Most szavazol vagy hozzáteszel?

DR. NAHALKA ISTVÁN: Nekem úgy tűnt, mintha lezárnánk a vitát. Lezárjuk? Én még nem szeretném.

GÖRBE LÁSZLÓ: Tartanám a javaslatomat: azt is fogalmazzuk már meg, hogy a pedagógusok munkakörülményei ne romoljanak, mert ez jó üzenet lenne. Tehát a pedagógusok munkakörülményei ne romoljanak.

ELNÖK: Nekem ehhez van egy kérdésem. A „pedagógus munkakörülményei” az egy globális fogalom. *(Dr. Mihály Ottó: Hihetetlenül komplex dolog.)* Ez hihetetlenül komplex, mert ha egy épületben elkezd omlani a vakolat a falról, akkor romlottak a pedagógus munkakörülményei. Ez egy gumifogalom, nem tudom értelmezni. *(Közbeszólás: Szavaztasd meg!)* Jó, csak én hozzászóltam, elmondtam, amit gondolok ezzel kapcsolatosan.

Tehát itt tartottunk. Ezek szerint nem zártam le azt, miről szóljon az, amit végül határozatként majd elfogadunk.

Kinek van ehhez a két dologhoz – tehát a prioritáshoz és az alapszabály-kérdéshez – többletjavaslata, mi legyen még abban az állásfoglalásban? Szerepelt ez a kiegészítés, hogy a pedagógus munkakörülményei ne változzanak. Én javaslom, döntsük el, hogy ez a mondat így vagy másként, vagy a pedagógus-érdekvédelmi aspektus megjelenjék-e ebben, amit mi mondunk, vagy sem. Ezt most vitassuk meg, és aztán ezt a kérdést lezárnam, tehát most maradunk ennél a „pedagógus munkakörülményei” témánál.

Barlai Kati kért először szót.

BARLAI RÓBERTNÉ: Egy példát mondanék erre. Egy vidéki iskolában aláíratott a pedagógusokkal az önkormányzat egy olyan papírt, aminek értelmében lemondanak az osztályfőnöki pótlékról. Szerintem ez törvényellenes. *(Közbeszólás: Törvénytelen.)* Azért lenne üzenete, merthogy nemcsak a kormányzatnak akarunk üzeni – nagyon egyetérték Cseh Sándorral, hogy az OKNT mindenkinek is üzenhet ezen a területen. Én tehát javaslom ezt, hogy ne romoljanak a pedagógus munkakörülményei vagy bérhelyzete, vagy nem tudom, mi, mert valóban úgy néz ki, hogy az önkormányzatok még erre is képesek adott esetben.

ELNÖK: Szenes György!

DR. SZENES GYÖRGY: Arra semmit sem tudok mondani, hogy mi minden ne történjék, amit törvénytelenül csinálhat az önkormányzat, fenntartó vagy bárki más. Azt sem hiszem, hogy nekünk itt valamiféle szakszervezeti funkciót kellene felvállalni a pedagógusok élet- és munkakörülményei tekintetében. Harmadszor pedig azt gondolom, minél kevesebb és minél egyértelműbb, amit leírunk, annál inkább érthető a képviselők számára. Ötszáz apróságot mondhatnánk még, illetve lehet, hogy nem olyan nagyon apróságot, de ötszáz dologra hívhatjuk fel a figyelmet. Ha én ott ülnek, nem tudom, mit kezdenék a pedagógusok munkakörülményeivel.

Ez a két dolog végtelenül konkrét, egyértelmű, ez egy határozat. Csak olyat fogalmazzunk meg. Ezzel egyébként egyetérttek, csak nem oda való. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Akkor most ott tartunk, hogy maradt a prioritás, maradt az alapszabály... *(Dr. Mihály Ottó: Ezt szavazzuk meg!)*, és maradt az, hogy ezt az Országgyűlés Oktatási Bizottságához juttassam el.

DR. KESZEI ERNŐ: Elnök úr, ha megenged egy javaslatot: nem biztos, hogy csak az Oktatási Bizottságnak érdemes ezt elküldeni. Sok bizottság fogja tárgyalni a költségvetést, és többen érintik ebben a közoktatási részét is. Én azt mondom, több olyan bizottságnak, ami releváns határozatot hozhat a közoktatással kapcsolatos kérdésekben.

ELNÖK: Segítenél abban, hogy melyeknek?

DR. KESZEI ERNŐ: A költségvetésnek mindenképpen. Szerintem az egészségügynek is van ilyen vonzata, hiszen vannak egészségügyi szakközépiskolák, hasonlóképpen az Ipari Minisztérium is illetékes, és az is tartozik egy bizottsághoz – nem tudom pontosan, melyikhez. A mezőgazdaság is. A foglalkoztatással, a szakképzéssel kapcsolatos kérdésekben érintett bizottságoknak mindenképpen.

GÖRBE LÁSZLÓ: Az önkormányzatnak is!

DR. KARLOVITZ JÁNOS: Én csak azt ismételném meg a megfogalmazásra vonatkozóan, hogy tulajdonképpen egy kicsit ígéretet is számon kellene kérni. Tudásalapú társadalmat meg mindenfélét meghirdettek már. Mi legalább egy picit hivatkozhatnánk arra, hogy nem mi találtuk ki az oktatási prioritást, mi csak megerősítjük. Itt nagyon komoly ígéretetek voltak, tervek tömege. Hová lesznek a tervek, az ígéretetek, hogyha sosem kérjük számon őket?

ELNÖK: Amit János mond, arra azt tudom válaszolni, hogy ez az esszéisztikus része a dolognak. Lehet egy fölvezető szövegben egy ilyen utalás. A lényegét próbáljuk kiemelni a javaslatokból, és sok mindenre hivatkozhatunk, hogy miért.

Most egyben teszem föl szavazásra a kérdést, hogy világos legyen:

A címzett: azok a bizottságok, amelyeket voltatok szívesek részben felsorolni, részben még utánaérdeklődöm.

A javaslat lényege az volt, hogy ne elégedjünk meg az Oktatási Bizottsággal, hanem minden olyan bizottság kapja meg, amelynek a költségvetésre kihatása van.

DR. NAHALKA ISTVÁN: Mindegyik bizottság ilyen. *(Közbeszólás: Az oktatási költségvetésre.)*

DR. KESZEI ERNŐ: A közoktatásira.

ELNÖK: Világos. Nem egyszerűen az oktatási, hanem a közoktatási költségvetésre. Ezzel egyetértés van? *(Egyetértő bólintások.)*

Megpróbálom az itt már prioritás ügyben elhangzott szöveget tőlem telhetően kulturáltan megfogalmazni – ez lesz az első, tartalomra utaló kívánsága az OKNT-nek. Ezt már meg is szavaztuk.

A második az alpnormatíva – ezt is megszavaztuk.

Ezen kívül nem érintünk konkrét kérdést – ezt is megszavaztuk.

Nahalka István!

DR. NAHALKA ISTVÁN: Szándékosan most jelentkezem, merthogy nem érint olyan kérdést, amiben bármiféle határozatot kellene megfogalmazni, sőt, igazából egy kicsit zavarban vagyok, merthogy Loránd Ferenc azt mondta, ő akar hozzászólni ebben az ügyben. Ezért most én megállok egy picit: Feri, nem akarod elmondani a komprehenzív iskolafejlesztéssel kapcsolatos problémát? Mert azért ez az OKNT-re tartozna.

ELNÖK: Én mindenképpen szeretném elmondani, csak azért választottam ketté, mert ezt nem abban a nagyságrendben gondolom megfogalmazni, amiben az előző két témát. Elhangzott egy javaslat, egy álláspont, amivel én nem értek egyet – erről Nahalkával beszéltünk már –, csak úgy gondoltam, ezt a részét zárjuk le, mert ez határozat, és aztán ezen kívül, a jegyzőkönyv számára vagy feljegyzés formájában elmondom – ha már, Pista, ideadtad nekem a szót ebben az ügyben.

Szerepel az utolsó oldalon az a „bajusz”, hogy a komprehenzív iskolaszervezés támogatása is áldozatul esik ennek a megtakarítási vagy válságkezelési hullámnak. Itt arról van szó, hogy a 2009-es évre volt 271 millió forint a komprehenzív iskolák támogatására. Ennek az elvonásnak rendkívül rossz oktatáspolitikai üzenete van. Az oktatáspolitikai, a kormányzat egyértelműen ostorozza a közoktatási rendszer szelektív jellegét, ami szorosan összefügg azzal, hogy a gyerekek különböző iskolatípusokban, különböző tartalmakkal és különböző kimeneti igényekkel szállnak be a közoktatásba. Ennek egyetlen alternatívája van nemzetközi vonatkozásban is: hogyha léteznek olyan iskolák, komprehenzív iskolák, amelyekben nem választódik szét szervezetileg a gyerekek egyik csoportja sem, ahol a differenciálás, a gyerekekhez való alkalmazkodás a programok szintjén történik meg, és nem szervezeti elkülönülés szintjén.

A dolognak, mint tudjuk, az a jelentősége, hogy akár a tartalom vagy teljesítmény oldaláról történő szervezeti elkülönítés mindig társadalmi elkülönítést jelent. Ezt a passzusát ennek a költségvetéssel kapcsolatos tervezetnek én nem tudom támogatni, és javaslom is, hogy ha letárgyaljuk az első nagy kört, ezzel kapcsolatban még foglaljunk állást.

DR. SZILÁGYI JÁNOS: Csak fölvetném, hogy ha megy egy levél az Oktatási Bizottságnak, akkor lehet, hogy célszerűbb lenne felvetni azt, hogy az elnök úr akár személyesen kifejtene a tanács álláspontját. Hogyha elmegy egy levél – és másik harminc levél is jön ilyenekkel kapcsolatban –, vagy ha az Oktatási Bizottságnak azon az ülésén, amikor ezt tárgyalják, ott a testület elnöke vagy bárki más elmondja szóban, abban én különbséget érzek. Legalábbis az én gyakorlatomban óriási különbséget érzékelek.

Esetleg föl lehetne vetnünk, hogy ha igényt tart erre az Oktatási Bizottság, akkor az OKNT elnöke vagy az általa megbízott személy ezt szóban is kifejti.

ELNÖK: Akkor ez stilárisan úgy hangozhatnék, hogyha ezt elfogadjuk, hogy abban a levélben utalás történik arra, hogy ezzel kapcsolatos álláspontját az OKNT-nek – amennyiben ezzel egyetértetek, merthogy ezt nem szavaztattam meg – személyesen készséggel kifejtjük, amikor ennek a tárgyalása történik, most pedig csak egy rövid mondatban jelezzük, hogy ez egy rendkívül veszélyes passzus, amikor a közoktatás legnagyobb rákfeneje a szelektivitás.

DR. KESZEI ERNŐ: Csak egy technikai megjegyzés: a bizottsági ülésekre konkrét személyeket hívnak meg, tehát a levélbe bele kell írni azt is, hogy ki kapja a meghívót.

ELNÖK: Értem. Egyet tudtok érteni azzal, hogy én kapjak ide meghívót? Nem akarom elmosni, de ez hangzott el – én pedig örömmel vállalom. *(Egyetértő bólintások.)*

Ha ezzel egyetértés van, akkor a levélben nevesítve fogom magam szerepeltetni.
Nahalka István!

DR. NAHALKA ISTVÁN: A komprehenzív iskolához szeretnék én is valamit mondani. Az a tény, hogy mintegy elvonják ezt a 271 millió forintot valójában nem jelent gondot. Ennek a 271 millió forintnak erre az évre való megszavazása egy ad hoc ötlet volt – nem is tudom, honnan származott, nagy valószínűséggel valamelyik országgyűlési képviselő dobhatta be a köztudatba. Teljesen világos, hogy ennek a kezelése, a pályázaton való megjelentetése, a pályázat lebonyolítása és egyebek nagyon rövid idő alatt történt, nagyon kusza módon – valójában nem is lehetett jól elkölteni ezt a pénzt. Ez egy ilyen kósza ötlet volt, nagyon rosszul kivitelezve az elköltés megoldása. Tehát, hogyha azt mondja az Országgyűlés vagy azt mondja a kormány, hogy 2010-re ezt a 271 millió forintot nem biztosítja, azt én meg tudom érteni, akár még azt is tudnám javasolni, hogy tényleg ne biztosítsa, mert ennek így nincs semmi értelme. Nagyon kéne 271 millió forint a komprehenzív fejlesztésre – de messze nem ilyen módon.

Amit én igazából problémásnak tartok, az ennek az öt sornak a szerepeltetése ebben a szövegben. Ha ugyanis elolvassuk ezt az öt sort, akkor abból az derül ki, hogy a magyar iskolák nem akarják a komprehenzivitást. Márpedig itt erről szó sincs. Lehet, hogy van szó, elképzelhető, de semmiféle elemzés, kutatás vagy bármi más nem támasztja alá. Nem erről van szó. Arról van szó, hogy az iskoláknak adtak körülbelül két hetet arra, hogy megfontolják, átalakítják-e pillanatok alatt az egész pedagógiai programjukat, a tizenkét évre szóló helyi tantervüket megváltoztatják-e, majd amikor csak hat iskola jelentkezett erre a pályázatra, akkor ebben az anyagban leírják azt, hogy a magyar iskolák nem akarják a komprehenzivitást. Ezt én hatalmas csúsztatásnak tartom – és akkor nagyon egyszerű szót mondtam. Ezt nem lehet szó nélkül hagyni.

Ez szerintem nem érinti az Országgyűlés bizottságaival való tárgyalást, a határozatainkat meg egyebeket, csak egész egyszerűen nagyon szeretném, ha az OKNT jelezné a minisztériumnak, hogy itt messze nem erről van szó, mint ami ebben az anyagban le van írva.

ELNÖK: Amikor ez napvilágra jött, hogy van ez a 271 millió forint, és az elköltés feltételei is szerepeltek, akkor én azonnal írtam egy vészjelzést, és elküldtem Brassói úrnak, hogy ez teljesíthetetlen. Teljesen abszurd követelések voltak: az alapidokumentumokat kellett nem egyszerűen átírni, hanem nevelőtestületi határozattal megszavaztatni, majd mellékelni a jegyzőkönyvet arról a nevelőtestületi ülésről, amin a nevelőtestület ezt megszavazta. Ráadásul ezt a pénzt nem a nevelőtestületek pályázhatták meg – félreértés ne essék –, hanem az

önkormányzatok, akiknek, gondolom, részben fogalmuk se volt arról, mi az, hogy komprehenzív iskola, másrészt hogy az egyes intézményeik erre hogy vannak felkészülve.

Én teljesen egyetértek azzal, hogy ennek a szerepeltetése ebben a szövegben enyhén szólva provokatív. Ez nonszensz.

DR. IKER JÁNOS: Ne adják – ne szerepeltessék!

DR. MIHÁLY OTTÓ: Ez nem fog menni, mert benne van.

DR. ZÁVODSZKY GÉZA: Rokonszenves, amit Nahalka tagtárs mondott, és én nagyon tisztelem azt a szenvedélyt, ahogy ti ketten, próféták, a komprehenzív iskola mellett szóltok. Többször kifejtettem, hogy nekem személy szerint a komprehenzív iskolák akár nagy számban létezése ellen nincs kifogásom. De itt van egy önellentmondás is – és a te mondatodat idézem, ami egyébként szerintem fordítva van, de lehet, hogy én gondolom rosszul. Azt mondtad, tudjuk, hogy a tagolt iskolarendszerben... – és rögtön hozzátetted a pejoratív jelzőt, hogy „szelektív”. Én nem azt mondom, hogy szelektív egy tagolt iskolarendszer, hanem azt úgy kell felépíteni, hogy az előmenetel erőfeszítés és érdem szerint történjék, mert a demokratikus társadalom is úgy működik, ahogy kilép a munkaerőpiacra. Tehát nem baj, ha van komprehenzív iskola. Legyen, minél több, ha elhivatott pedagógusok ezt csinálják, mint a sokszínű iskolarendszer egyik része. De azért ti prófétai hevülettel ennél messzebb mentek, és van egy olyan érzése az embernek, hogy eleve pejoratíve, inszINUATÍVE kezelitek a meglévő magyar iskolarendszert. Ennek nyilván vannak hibái, meg vannak előnyei, de nem ennyire elvi és kategorikus kinyilatkoztatás alapján.

Én csak ezt az egy mondatot kifogásolom, mert én azt mondom, hogy egy tagolt iskolarendszer nem a társadalmi elkülönülés eszköze, hanem a társadalmi mobilitás eszköze is – én erre tudnék, de nem akarok most példákat hozni. Csak az elvi fenntartásomat fejezném ki, mert ahogy itt csendben végighallgatjuk, úgy hangzik, mint a mozgalom, emberek, gyerekek... - érted, hogy mit akartam ezzel mondani. Van egy másik társadalomkép, és van egy más felfogás az egész iskolarendszerre.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Gondolom, hogy kellő önmérséklettel nem válaszolok most neked, mert ez egy egészen más, szakmai vita. Érdemes volna egyszer a komprehenzivitás problémáját az OKNT-ben megtárgyalnunk. Én készséggel vállalkozom arra, hogy ezt a napirendi pontot – némi segítséggel – előkészítem, és ha tetszik, ezt a vitát szívesen lefolytatom.

Egyelőre csak arról van szó – bár nem utasítom vissza ezt a prófétai hevületet... (*Dr. Závodszky Géza: Ez elismerő!*) Boldogan emelkednék a próféták sorába, bár nem szívesen jutnék a sorsukra. (*Dr. Szabó Tas: Különösen a saját hazájában.*)

Akkor komprehenzív vitát nem nyitunk most, és lezárhatjuk ennek a napirendnek a tárgyalását. Világos, hogy mit kell megfogalmaznom, és az is, hogy milyen bizottságoknak kell elküldeni.

Óhajtasz-e zárszóként valamit mondani?

MÓRÉ TAMÁS: Nem, köszönöm.

ELNÖK: Nagyon köszönjük a megjelenésüket, és...

DR. MIHÁLY OTTÓ: Várjuk vissza!

ELNÖK: Most tartunk tíz perc szünetet.

(Szünet: 11.31 – 11.51)

ELNÖK: Rátérünk a második napirendi pontra. Szeretettel és tisztelettel köszöntöm Brassói Sándor főosztályvezető-helyettes urat – kérlek, vezesd fel a napirendet.

BRASSÓI SÁNDOR: Tisztelt Tanács! Tisztelettel köszöntöm a jelenlévőket. Kérem, engedjék meg, hogy bemutassam Nagy Gyöngyi Máriát, aki munkatársam a főosztályon, és ennek a témának országosan elismert szakértője, magának a rendeletnek is a készítője. Egyúttal tisztelettel köszöntöm Várdai Márta elnök asszonyt, aki a mai ülésen a Pozitív országos szakmai egyesületet képviseli, és akinek korszakos, meghatározó szerepe volt az együttműködési folyamatban, aminek révén a rendelet munkaanyaga és maga a tervezet is elkészült.

Előjáróban fontos elmondani, hogy a képzési kötelezettségről és a pedagógiai szakszolgálatokról szóló feladatokat a 14/1994-es rendelet szabályozta éveken keresztül. A szakma számára pontosan tudott, hogy a kapcsolódó ágazati törvények, jogszabályok permanens, hosszan tartó változásai, amelyek alapvető kérdéseket is átértelmeztek és átdolgoztak – gondolok a közoktatási törvényre –, szükségessé tették most már egy olyan új jogszabály kialakítását, ami a megelőző helyére léphet, terveink szerint a jövő évtől kezdődően.

A folyamatról csak annyit mondanék, hogy a tárca 2008 tavaszán dolgozott ki egy koncepciót, külső szakemberek bevonásával, majd utána gyakorlatilag a Pozitív Országos Szakmai Egyesület közreműködésével igen nagy számú szakmai szervezet folyamatos együttműködésével jött létre az a tervezet, amely a megfelelő társadalmi egyeztetésre kikerült. Azt gondolom, fontos felsorolni az ELTE Bárczy Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskolai Karát, az ELTE Gyakorló Gyógypedagógiai Szolgáltató Intézményét, a Fejlesztőpedagógusok Egyesületét, a Tudományos Akadémiát, a Pozitív Országos Szakmai Egyesületet, a Magyar Gyógypedagógusok Egyesületét, a Nevelési Tanácsadók Egyesületét – és sorolhatnám még a Pszichológiai Társaságig bezárólag.

A munkaanyag és az elkészült tervezet egy olyan egyeztetésen ment keresztül, aminek a révén huszonöt szakmai szervezet adta a véleményét, fejtette ki álláspontját folyamatosan a tervezet kapcsán. Elmondható, hogy 187 olyan munkaóra telt el az egyeztetéssel, ami – nem mondom, hogy példátlan a közigazgatásban, mert ez nyilván nem igaz – igen előremutató és pozitív. Ennek megfelelően alakult át maga az anyag, aminek a szakmai részéről nem kívánok hosszasan beszélni. Mindenképpen érdemes kiemelni az 5., 6. és 7. mellékletet, ami a bizottságok munkáját, az eljárásrendet, a szakértelmet, a szakértői munkába való bevonás feltételrendszerét, a különböző szakszolgálati dolgozók, pedagógusok, vezetők szakmai előírásait, kompetenciáit fogalmazza meg, ami a korábbihoz képest alaposabb, professzionálisabb munkát fog feltételezni a jövőben. A rendelet részletesen szól a hatályba lépésről, ami szintén le van írva a tervezetben, úgyhogy ezzel kapcsolatban többet nem kívánok mondani.

Olyan anyagról van szó, ami szakmaiságában, az ágazaton kívüli szakmával való egyeztetésével, azt gondolom, kiforrott, alapos, és egy sokkal hatékonyabb szakszolgálati

feladatellátást tesz lehetővé a jövőben, mint a mostani – ami szintén alapvetően jól funkcionáló rendszer volt.

Én ennnyivel vezetném fel, és átadom a szót egypár gondolat erejéig kolléganőmnek.

NAGY GYÖNGYI MÁRIA: Tisztelettel köszöntöm elnök urat és a tanács tagjait. A „fő tudója”-hoz csak annyit hadd tegyek hozzá, hogy magam és kollégáim, akik szerepelünk egy-egy anyagban, mindig azt mondjuk, hogy nem a készítői vagyunk, hanem a felelősei annak, hogy minden belekerüljön. Természetesen amíg elkészül, nagyon sok ember munkája benne van.

Olyan rendelettervezetet kaptak kézhez a mai ülés második napirendi pontjaként, ami nagyon sok területet érint, és a szakmai véleményezés során is még nagyon sokan tettek hozzá észrevételt, javaslatot, pontosítást, kérést. Ezeknek a feldolgozása is már majdnem teljesen elkészült, még néhány minisztériumi egyeztetésre kerül sor a héten.

Azt hiszem, tekintettel arra, hogy sok területet szabályoz a rendelet, nagyon nagy terjedelmű, nem mennék végig tételesen rajta, mindenhez hozzáfűzve néhány mondatot, inkább azt tartanám előrevivőnek és az önök idejét is kímélőnek, hogy majd az esetleges kérdések, észrevételek, megjegyzések után, amire tudok, megpróbálok válaszolni, amire nem, azt továbbbítom. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Kérdés van-e az előterjesztőkhöz?

Nekem van egy kérdésem. Több helyen előfordul az a megfogalmazás, hogy a szülő köteles ezt vagy azt tenni: megjelenni, vizsgálaton részt venni. Szeretném kérdezni, mi a jogi alapja, hogy a szülő kötelezhető lehessen. Van olyan megfogalmazás is, hogy javasolja a bizottság a szülő részvételét – ezt teljesen értem. A kötelezés nekem jogilag problematikus.

NAGY GYÖNGYI MÁRIA: A közoktatásról szóló törvény – ami számunkra az egyik legfontosabb törvény – meghatározza a szülői jogai és kötelezettségei között azokat, amelyeknek itt a részletesebb szabályozására kerül sor. Ezen túl az alkotmányból is levezethető, hogy a szülő köteles gyermeke testi, lelki egészséges fejlődéséről gondoskodni. Ezért, amikor a gyermek életébe egy olyan beavatkozásra, segítségnyújtásra lenne szükség, ami a fejlődéséhez elengedhetetlen, akkor nemcsak a közoktatási, hanem a gyermekvédelemmel kapcsolatos szabályozók is lehetővé teszik ezt.

Amikor „javasolja” szerepel a tervezetben, az azokban az esetekben fordul elő, amikor például a nevelési tanácsadó valamit javasol. A nevelési tanácsadó, ugyanúgy, mint a szakértői bizottság vagy bármely más pedagógiai szakszolgálatot ellátó intézmény, szakmai testület, aki a szakmaiságáért felel. Ő javaslatot tesz, kezdeményez. Nyilván, hogyha az ügy súlya olyan, akkor a rendelet szabályozza azt is, hogyan kell a javaslattevőnek a gyermek lakóhelye szerint illetékes jegyző felé jeleznie, hogy a gyermek érdekében intézkedés megtételét tartja szükségesnek.

BRASSÓI SÁNDOR: Ahogy a kolléganőm említette, ez a közoktatási törvény tavalyi módosítása, ami tavaly május-júniusba került kihirdetésre – ez a módosítás pedig visszavezethető a gyermekek védelméről, a gyermeki jogokról szóló nemzetközi egyezményhez, az 1989-es New York-i egyezményhez, ami a gyerek mindenek felett álló érdekét helyez előtérbe, akár a szülővel szemben is, amikor a szülő ezeket nem látja be. Ilyen értelemben jogilag teljesen összhangban van.

ELNÖK: Csak egy további kérdésem lenne: milyen szankcionálás van, ha a szülő nem teljesíti ezt a kötelezettséget?

NAGY GYÖNGYI MÁRIA: Ha nem teljesíti a szülő a kötelezettségét, részben a szabálysértéssel foglalkozó jogszabály tételesen megjeleníti, hogy mikor indítható szabálysértési eljárás, de itt a rendelkezés természetesen nemcsak a szankcionálást és a kötelezettségeket teszi egyértelművé. Azzal, hogy a jegyző elé jelezve, közigazgatási hatósági eljárás medrébe tereli az ügyet, a szülő számára is egyértelműen biztosítottá válik a fellebbezés, illetve a döntés el nem fogadásának joga. Ez mind a két oldalnak lehetőséget teremt, hogy a megfelelő intézkedésre sor kerüljön.

ELNÖK: Parancsolj!

DR. SZEBEDY TAS: Egyszer tudtam csak elolvasni az anyagot, és a korábbiakban, de most is azt éreztem, hogy valóban nagyon körültekintő, hihetetlenül komolyan végigvezetett előterjesztés, illetve jogszabálysöveg, ami – szeretném kiemelni – nyelvileg is gondosan előkészített. Nagyon sok jogszabálysövegnél az ember azt érzi, hogy a törvényekre való utalás olyan nehezen érthetővé teszi az adott bekezdést, ami, úgy érzem, ezt a szöveget kevésbé jellemzi, sőt. A 187 óra – Sanyi ilyesmit említett – érződik ennek a kimunkálásában.

A korábbinak és a 2008-as módosításnak is volt egy kedvezőtlen háttérzöngéje, hogy a sajátos nevelésről szóló döntéseknek normatív összefüggései vannak, és ezen a területen a korábbi rendeletek időnként olyan köröket tettek, ami nem mindig vitte előre az ügy tisztázását, nevezetesen az ezzel való visszaélési lehetőségek sorát. Bizonyos területeken éppen a normatívával való élés lehetősége miatt a sajátos nevelési igényűvé minősítés, vagy bizonyos értelemben fogyatékosná minősítés egy pénzszerzési lehetőségként jelent vagy jelenik meg a rendszerben. Ebben a garanciális elemek valóban nőttek-e? Feltételezem, volt ilyen szándék, hogy ezek nőjenek.

Az anyaghoz tehát gratulálok, csak ezt a kíváncsi kérdést fogalmaztam meg. Köszönöm.

NAGY GYÖNGYI MÁRIA: Az elismerő szavakat köszönöm, tolmácsolni fogom mindazoknak, akiket megillet.

Maximálisan törekedtünk ezeknek a garanciális elemeknek a beépítésére. Tőlem már többször hallhatták, mindig oda szoktam tenni, hogy a vélt vagy valós megállapítások – mert ezzel volt a legnagyobb probléma.

Az egyik ilyen garanciális elemként tekintettük, hogy jogszabályi szinten jelenik meg az eljárásrend. Tételesen felsoroljuk, hogy orvosnak, pedagógusnak, pszichológusnak milyen területet, milyen életkorban, milyen módszerrel kell vizsgálnia. Ha tehát ebből egy már hiányzik, azt mondhatjuk, hogy nem vélt az a feltételezés, hogy nem megfelelő eljárás után került megfogalmazásra a diagnózis, hanem valós. Ez tehát az egyik elem.

Önök is végigélték velünk a „más fogyatékos”-ról – korábban a pszichés fejlődés zavara miatt, most a megismerő funkciók nehézsége miatt – sajátos nevelési igényű körre való áttérést. Az utóbbit egy teljes körű felülvizsgálat előzte meg. Tudjuk, hogy a sajátos nevelési igényű körben ez a 30-35 ezer körüli gyermek- illetve tanulólétszám volt, akikkel kapcsolatban felmerültek az ön által felvetettek. Erre a körre vonatkozóan most a jogszabálytervezet azt mondja ki, hogy a második felülvizsgálatot az Oktatási Hivatal által felkért, kijelölt teljesen

független szakértő végzi. Tehát egy ilyen garanciális elemet építettünk be, hogy a hivatalból elrendelt felülvizsgálatok közül a másodikat egy teljesen független kézbe adtuk. Sokat várunk ettől is, hogy a vizsgálati dokumentáció részletesen kidolgozásra kerül, tehát a vizsgálat menete. Aki hivatalból kapcsolatba kerül vele, ezáltal egy objektív lehetőséget kap a kezébe. Ez nem jó szó, de biztosan értik, mire gondolok: meg tud győződni az intézményvezető is jó szívvel, felelősen, amikor megnézi, és azt mondja, hogy igen, így történt, biztos így van. De ha a fele hiányzik, jelzéssel tud élni.

DR. MIHÁLY OTTÓ: Alapvetően nem kérdés az első része, amit mondani akarok. Számomra ez egy nagyon alaposan kimunkált, jól értelmezhető anyag. Amikor az ember olvassa nem kell megállni, és időt eltölteni azzal, hogy tulajdonképpen miről is van szó. Egészsében van az embernek egy képe, miután elolvassa az anyagot. Ez az egyik nagyon fontos dolog, mert ebből aztán nagyon sok minden következik, amikor elkezd dolgozni egy ilyen anyag a rendszerben, hogy ebben az értelemben mennyire kommunikatív az anyag.

A másik, amit úgy fogalmaztam meg – nem akarok ilyeneket mondani, hogy korszakos –, van egy teljesen, alapvetően új momentum ebben: megjelenik az egészségügyben hosszú ideje természetesen létező protokoll. Azaz leírja azokat a lépéssorokat, ami ha nem történik meg, nincs vita azon, hogy történt-e orvosi műhiba. Attól a perctől kezdve történt műhiba, csak azt lehet megnézni, hogy tulajdonképpen mit okozott, hogyan járult hozzá. Nem biztos, hogy e miatt halt meg a beteg, de hogy műhiba történt, az biztos. Emlékszem arra az időre még gyógypedagógusi időszakomból, amikor némi szarkazmussal mondtuk, mindig a szerint változik – akkor szűkebb volt ez a fogyatékos kategória – a debilek köre az országban, hogy milyen a gyerekek hulláma: ha magasabb létszám van, és nem kell az iskoláknak a gyerek, egyszerre csak megnő két-három százalékkal a debil gyerekek aránya. Amikor csökken a létszám, akkor az iskoláknak kell gyerek, és csökken a debilek aránya. Az áthelyezés, a megítélés nem kellő mértékben és pontosan volt definiálva, rögzítve, és főleg nem volt ez a bizonyos protokoll, ami könnyíti, hogy megnézzem, tényleg komolyan gondolták-e, megcsinálták-e, és annak alapján meg is tudom találni, aki ebben a dologban esetleg szakmailag pontatlan vagy vétkes.

Ez az, ami miatt én ezt nagyon fontosnak érzem.

Egy kérdésem lenne, ami a tudatosságommal függ össze. Az „alternatívák” címszó alatt szerepel egy alternatíva a bevezetőben: „ezen tevékenységi köréből diagnosztikai tevékenység állami fenntartású intézményekben történő megvalósítása” – de ez elvetésre kerül. Milyen intézményekkel kapcsolatban merül fel az alternatíva, hogy ők végezzék a diagnosztikát?

NAGY GYÖNGYI MÁRIA: A végéről kezdeném. Önök előtt nagyon sok előterjesztés megjelenik. Új követelmény valamennyi minisztériummal szemben, hogy meghatározott főcímek alapján kell előkészíteni az előterjesztést. Van egy ilyen is, hogy milyen alternatívák vannak benne. Van olyan is, mi van, ha van döntés veszélye, ha nincs – ez tehát a közigazgatásban egy új, bevett forma.

Amikor az előterjesztés vezetői összefoglalóját készítettem, úgy éreztem, hogy ide be kell venni. Brassói úr a bevezetőben említette, hogy volt egy koncepció, amiben megjelent az, hogy az egyik ilyen biztosíték, amit ön is említett, az Oktatási Hivatalhoz kapcsoltan, a szakértői és rehabilitációs bizottságok. Teljesen függetlenítjük a megyei önkormányzatoktól, intézményektől. Az az anyag tartalmazza ennek a teljes költségkihatását, ha tisztességesen meg akarjuk lépni. Ezt jelenti tehát.

A másik pedig, visszautalva egy picit még a protokollhoz: azért eljárásrend lett ennek a címe, mert magunk is, a szakértői csoporttal együtt éreztük, hogy ez még nem protokoll. Önök előtt is ismert, hogy a sztenderdizált tesztek és egyebek tekintetében nagyon komoly elmaradásaink vannak. Elkezdjük, de úgy éreztük, protokollnak hívni ezt akkor lesz tisztességes, amikor ezek is valamennyien közte vannak.

ELNÖK: Köszönjük szépen.

DR. KARLOVITZ JÁNOS: Én is tanakodtam magamban, hogy miért nem találok ebben az anyagban hibát, vajon milyen ellentmondást lehetne találni...

ELNÖK: Rosszul érezted magad!

NAGY GYÖNGYI MÁRIA: Kevés ideje volt beleolvasni.

DR. KARLOVITZ JÁNOS: Abban az örömben volt részem – és ez ritka öröm, sajnós. Brassói Sándor részben magyarázatot adott, hogy nagyon sokat dolgoztak rajta, másrészt bevonták a civileket, a szakmai szervezeteket. Hadd fejezzem ki külön örömet: ahol Várdai Márta vagy a Pozitív ott van, azt lehet mondani, hogy babér terem. Érdekes tehát bevonni a szakmai szervezeteket, és minket örömmel tölt ez el. Tehát nem egy szükséges kör ez, hogy bevonják, hanem érdemi többletet tudnak adni. Ez egy mintaértékű folyamat, lehet hirdetni. Van, aki gondosan megkerüli a szakmai szervezeteket, sőt, a tankönyvügyben általában ellenünk tesznek, próbálnak – és csődbe jutnak. De íme, pozitív példa is van!

Egyetlenegy szó volt, amin fennakadtam, magamban meditáltam rajta. Erről nem az előterjesztők tehetnek, hanem ilyen a szóhasználat. Ha a „szak” szót halljuk bárhol az oktatási törvényekben, mindenütt fals egy kicsit. Mi jut eszébe az embernek a „szak”-ról? Szakoktatás, szakszerű – és akkor találkozik egy ilyennel, hogy „nem szakrendszerű oktatás”, és elmegy a kedve az egészszől. A szakszolgálatban egy nagyon kicsit az ugrik be... (*Dr. Iker János: Nincs jobb szó.*) Én próbáltam jobb szót találni, de a „segítő” például túl hosszú, rövidíteni meg nem lehet, nem érdemes... Ez már így marad. Egyébként nyelvileg is jó anyag – majd a NAT-ot kell még lefordítani magyarra, talán jövőre, vagy az után, mert az nem magyar. Ez egy jó, érthető szöveg, de a minisztériumnak azért érdemes lenne bevonni például az Anyanyelvápolók Szövetségét a megfogalmazásokba – Grétsyék biztosan készséggel vállalnák. Mert nem csak jó anyagnak kell lenni, hanem kommunikálni is érdemes.

Mondom, erre az anyagra ez nem vonatkozik, ez jól kommunikál, jól érthető, én egyedül csak a szakszolgálat szót tartom egy kicsit furának, de ez maradjon köztünk.

NAGY GYÖNGYI MÁRIA: Egy mondatban hadd válaszoljak! A közoktatásról szóló törvény 34-35. §-a ezt használja, rendelet nem módosíthatja.

DR. IKER JÁNOS: Én is csatlakozom azokhoz a véleményekhez, hogy az anyag jó. Hozzátenném, most olyan minőségben szólok hozzá, hogy az ország egyetlen olyan többcélú szolgáltató – és most már kutató – intézményét vezetem, aminek van szakszolgálat, nevelési tanácsadója: Nyugat-magyarországi Egyetem, Szombathely, a volt Vas Megyei Nevelési Tanácsadó.

Az anyag tényleg alapos, jó. Néhány apróságot – a kollégáimmal végignéztük – jó szívvel mégis mondanék:

Néhány helyen nem konzekvensen használja a szakvélemény és a szakértői vélemény szavakat az anyag. Mondanék egy konkrét példát: a 19. § (4) bekezdésében „A nevelési tanácsadó szakvéleményében...”, és az utolsó sorban „a szakértői véleményt át kell adni a szülőnek”. Szakértői véleményt a szakértő és rehabilitációs bizottság ad vagy szakértő, a nevelési tanácsadó szakvéleményt ad. Van is e között néha konfliktus, céloz is rá az anyag, hogy kell megoldani, ha különbség van a kettő között.

Még egy konkrét javaslat lenne, hogy ne csak orvos lássa a gyermeket. A 9. § 2/c pontjában a javasolt szövegük a következő lenne: „Komplex pszichológusi, gyógypedagógusi vizsgálattal, kiegészítő gyermek- és ifjúságpszichiátriai szakorvosi vagy gyermekneurológiai szakorvosi vizsgálat lefolytatásával”. Itt előfordulhat, hogy pszichológus nem is látja a gyermeket, csak látja egy orvos.

Van még néhány apróság, amit lehetne nézegetni, de én sem tudtam továbbjutni. A nevelési tanácsadó feladatait egy helyen rögzíti, aztán nyilván visszautal más pontokra. Ez helyes volt, bár azokban a pontokban nem jelenik meg, hogy például az SNI-gyanús esetekben meg kell előzni a szakértői bizottság munkájának a nevelési tanácsadó véleményét. Eddig a dolog rendben is van. A kérdés, hogy miből lehet ezt megcsinálni. Én is arra kérdeztem volna rá, miért nem lett országos hatáskörű dolog. Hát azért nem, mert akkor az államnak kellene finanszírozni. A nevelési tanácsadók most körülbelül olyan 25-30 százalékban vannak finanszírozva, és ez különösen sújt bennünket, akik felsőoktatási intézmény keretein belül más szolgáltatásból és kutatásból szerezzük meg a szükséges pénzt. Mondok egy példát. Ha egy kistérségben el akarnak látni 300 gyereket – és ez most már elég gyakori, hogy a kistérség felvállal ilyen feladatot –, akkor a 300 gyerekhez kell 300 vizsgálat, és ha terápiás, akkor 300*6 terápiás alkalom. És akkor vannak kiegészítő meg mindenféle dolgok. Akárhogy számolom, 2100-2300 alkalom, amikor meg kell jelenni a gyereknél. Ezt egy ember nyilván nem tudja csinálni – bár próbálkoznak vele –, már csak idő okán sem, hiszen nyilvánvalóan pedagógus munkakörben dolgoznak a kollégák. A másik dolog, hogy kell hozzá pszichológus, fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus, és még sorolhatnám, hogy annak a vizsgálatnak tényleg olyan hatása legyen, és a terápia használjon. Akkor ehhez kell legkevesebb négy ember. A négy emberhez ha szakszolgálatot alapít vagy fenntart a kistérség vagy megyei önkormányzat, akkor ehhez jár durván 4 millió forint normatíva. A kistérségi kiegészítő normatíva 11 ezer forint gyerekenként. Ez 300 gyereknél 3,3 millió forint. Van tehát 7 millió forint. A négy, több diplomával rendelkező, gyakorlott szakember éves bére a járulékokkal, mindennel együtt átlagosan 3,5 millió forint. Ez 14 millió. És mennyit finanszíroz belőle az állam? Ugyanúgy, mint a közoktatásban, az 50 százalékot.

Azért kritikus dolog, mert a mi számításaink alapján a vizsgálatra és terápiára beérkezett gyerekek száma az elmúlt három évben megkétszereződött. Mondhatnánk, hogy a mi sikerünk, mert akkor vettük át, és olyan jól csináltuk, hogy jönnek a gyerekek. Az a helyzet, hogy mindig több lesz relatíve. *(Közbeszólás: Abszolút értékben is.)*

Ez egy nagyon szép munkaanyag tehát, kiváló rendelettervezet, de a végrehajtás pénzügyi feltételei igen hiányosak.

SZAKÁCS MIHÁLYNÉ DR.: Én is játszottam egy kicsit a fogalmakkal, és – Jánossal szemben – azt szeretném megfogalmazni, hogy bár tudom, hogy a közoktatási törvényben kezdettől fogva szakszolgálatot olvashattunk, számomra ez végtelenül megnyugtató, és nagyon

sok mindent üzen annak, aki ezt a tevékenységet megszervezi: szemben azzal a fogalommal, amit „A közoktatási intézmények szolgáltatása” címen ismerünk meg az utóbbi időben, ez valóban szolgálat és nem szolgáltatás. A közoktatási intézmények is szolgálatot látnak el, és nem szolgáltatnak. Ezt azért mondom, mert örök kérdésem, mitől lettek a közoktatási intézmények szolgáltató intézmények és miért nem szolgálnak. Én nagyon jó szívvel olvasom most is, hogy ez szolgálat, és a szó igazi értelmében az is. Hogy szakszolgálat, az természetes, mert különböző szakmai tevékenységeket végeznek ezekben az intézményekben.

Összességében tehát azt szeretném elmondani, hogy ez a szubjektív érzés fogalmaztatja meg velem a véleményemet is: valóban nagyon jól összeállított tervezetet olvashattunk. Pontosan azért, amit elnök úr is elmondott, hogy a szülők jogai és kötelességei különböző rendeletekben, különböző törvényekben körvonalazódnak, én szeretném megerősíteni, hogy a szülőnek kötelezettségei is vannak, és jó, hogy ezt kötelezően írja elő a szülőknél a rendlettervezet, mit kell tenniük, ha a kisgyermek hátrányokkal vagy fejlődési problémákkal küszködik. Akik óvodában, iskolában dolgoznak, pontosan tudják, hogy a szülővel a legnehezebb ezen a területen együttműködni. A szülőnek fáj, hogyha lemaradó vagy sérült gyermeke van, jogot formál magának ahhoz, hogy az intézmény teljes mértékben gondoskodjék arról a kisgyerekről, vagy pedig nem ismeri el, nem fogadja el ezeket a diagnosztikai eredményeket, tehát a mérési és vizsgálati eredményeket. Én tehát nagyon jónak tartom, hogy körvonalazódnak a szülők kötelezettségei. Nyilván adott esetben azokat a konfliktusokat is lehet oldani, amik a közoktatási intézményekben napirenden előfordulnak.

Végül nem is tudom, kérdés vagy vélemény, amit megfogalmazok. Léteznek azért a közoktatási rendszert működtető fenntartók között felsőoktatási intézmények. Nem mindenki van olyan előnyös helyzetben, mint a szombathelyi – bár János már elment. Nálunk például ezt a kistérségi szolgáltatást nagyon sok esetben pénzért veszik igénybe a gyakorlóintézmények. Például egy íriszterápiás kezelésért fizetni kell. Az intézménynek kötelessége ellátni ezeket a gyerekeket, a kistérségbe viszont nem tartozunk bele, mert nem az önkormányzat által fenntartott intézmény vagyunk, hanem felsőoktatási intézmény által fenntartott gyakorlóintézmény. Éppen ezért rengeteg gondot okoz. Tudom, most válaszolhatnák azt, hogy ha jó az együttműködés a polgármester vagy a kistérségi vezető és a gyakorlóintézmény igazgatója között, akkor ez megoldható, de nem ennyire egyszerű a dolog. Pontosan azért, mert nagyon kevés pénzük van, rákényszerülnek – és jó szívvel alkalmazzák is ezeket a megoldásokat –, hogy a különböző szolgáltatásokért pénzt kérnek.

Nem most tehát, de egy későbbi időpontban talán megvizsgálendő problémának jelezném, hogy valóban ezek az intézmények, amelyek kiesnek a kötelező ellátás alól, és saját maguk oldják meg, milyen térítéseket kell fizetniük ezekért a szolgáltatásokért, egyáltalán kötelesek-e térítést fizetni.

A másik gondolatom, hogy több gyakorlóintézményben a 93-as törvény megjelenését követően főállású logopédust, gyógytestnevelőt, esetleg pszichológust, fejlesztőpedagógust is tudtak alkalmazni a gyakorlóintézményekben. Ők részben ellátják ezt a feladatot, de nem olyan szinten és nem olyan minőségben, ahogy egy logopédiai intézmény vagy egy konduktív feladatokat ellátó gyógytestnevelői intézmény. Mi lesz ezekkel a kettős megoldásokkal?

végül a mi logopédusunk főállásban a gyakorlóintézményben teljes joggal ellátja-e majd ezeket a feladatokat, vagy neki is kötelessége lesz ezekhez a szakszolgálati intézményekhez utasítani azokat a gyerekeket, akik akár diagnosztizálási szándékkal meg kell hogy jelenjenek

ezenek a vizsgálatokon? Ez sajátos, mégis felvettem, mert gyakorlóintézményekben valószínűleg máshol is gondot jelenthet.

Köszönöm szépen, és még egyszer mondom, hogy gratulálok a szép előterjesztéshez.

NAGY GYÖNGYI MÁRIA: Köszönöm szépen. tudom, hogy nekem nagyon röviden kell válaszolnom, de van egy-két olyan kérdés, amit egyszerűen nem tudok megállni, hogy ne térjek ki rá.

Az egyik az ellátási kötelezettség. A rendelettervezet tartalmazza, hogy nem kérhető. Eddig is köteles volt ellátni a pedagógiai szakszolgálat intézménye azt a gyermeket, tanulót, aki az illetékességi területén lakik, illetve aki ott jár iskolába. Sajnos, az elmúlt évben különböző összefüggésben felmerült, például egyházi intézmény által fenntartott iskola, kisebbségi önkormányzat által fenntartott iskola gyermekét nem fogadták a szakszolgálatban. Szeretném itt is hangsúlyozni, hogy az iskolai nevelésnek, oktatásnak nem része a pedagógiai szakszolgálat körébe tartozó ellátás. Egyik sem az. A közoktatási törvény nem véletlenül hozza külön. Ha például a gyógytestnevelés vagy a logopédiai ellátás része lenne a nevelés-oktatásnak, az azt jelentené, hogy minden gyerek logopédiai ellátásban részesül. Épp ez a különbség a kettő között, hogy a szakszolgálatot az veszi igénybe, akinek arra szüksége van, annyi ideig, ameddig szüksége van rá. Ezért tekinti a közoktatási törvény egy teljesen külön, más célra létrehozott intézményrendszernek a pedagógiai szakszolgálatok intézményét. Nem utasíthatja el tehát, és nem kérhet pénzt sem a gyakorlóintézménybe járó gyermektől, sem a fenntartójától. Azért vettük be a rendeletbe, hogy a fenntartójától se, mert addig már elértünk, hogy nem kérnek a szülőktől meg a tanulótól, de most elkezdtek a fenntartótól. Az iskola fenntartójának és az iskolának – nagyon csúnyán fogok fogalmazni, de tudom, hogy értik – semmi köze ahhoz a logopédiai ellátáshoz. Természetesen együtt kell működni, és úgy kellene működni, hogy ha a logopédusnak az „l” hangot a szó elején sikerül kialakítani, mondja a tanító néni, hogy kérdezzen a gyermektől, és dicsérje meg, de a szó közepén még ne várja el, mert ott még nem megy. Ez az együttműködés. De a finanszírozási és az ellátási kötelezettség ügyében nem tudok mást mondani, mint hogy kérjük jelezni, és fel fogjuk hívni az illető figyelmét, hogy mi az ő feladata.

A főállású gyógypedagógus, logopédus alkalmazása. Ez is egy hosszú szakmai folyamat eredménye lett, amikor azt mondtuk, hogy a logopédus igenis logopédiai intézetben, ezért felelős szakmai vezetővel dolgozzék. Volt időszak, amikor az volt az elegáns, ha egy fenntartónak minden óvodában, iskolában volt egy logopédusa, akit be lehetett küldeni vigyázni a gyerekekre, ha Marika néni nem jött be, és szakmailag az igazgatója nem tudta megítélni. Logopédusokkal az elmúlt időszakban sokat beszélgettem. Egyszer el kell oda jutnunk, biztos-e, hogy az úgynevezett esztétikai beszédhibákkal kell foglalkozni, vagy ha igen, nem kellene-e meghatározni, milyen óraszámban. Szakmailag valakinek össze kell fogni, ezért változatlanul azt tartjuk megfelelőnek, hogy hozzáértő irányítsa, ellenőrizze, ismerje el vagy noszogassa azt a munkát. Természetesen a közoktatási törvény a fenntartóknak lehetővé teszi, hogy a törvényben meghatározott kötelező alkalmazottakon kívül mást is alkalmazhatnak. Erre azt szoktuk válaszolni, hogy alkalmazhat az iskola logopédust, adhat neki feladatot – de ez nem tekinthető a pedagógiai szakszolgálat részének, hiszen nem annak szabályai szerint, nem úgy működik. Szerencsésebb, ha a logopédus a szakszolgálat állományában van, mert tudjuk, hogy a finanszírozás nem sok, de akkor már abba a körbe belekerül.

Iker úr már elment, de közben megnézegettem, hogy ez a komplex vizsgálat, és ilyen szempontból még egyszer meg fogjuk nézni. Annyira természetes nekünk, hogy orvos, pszichológus, gyógypedagógus, de megnéztem, hogy az eljárásrendbe be fogunk tenni, hogy ez a minimum, és akkor a kiegészítő. Nagyon részletesen megmondtuk, hogy mit csinál, csak azt nem, hogy meg is kell mindenkinek ezt csinálni.

Köszönöm szépen.

DR. MIHÁLY OTTÓ: Isten ments, hogy félrevigyem magának az előterjesztésnek a vitáját, de elhangzott egy probléma: a szolgálat és a szolgáltatás. Anélkül, hogy belemennék ebbe, dogmatikailag is meg kell nézni, mert az egyház is misét szolgáltat, a pap szolgáltatja a misét, de az természetes, hogy neki a papság szolgálat.

SZAKÁCS MIHÁLYNÉ DR.: Az én lelkem ettől nem nyugszik meg, de köszönöm szépen.

DR. MIHÁLY OTTÓ: Elhiszem, csak nem történt itt semmi olyan, ami megváltoztatná azt, hogy neki szolgálat, de ő szolgáltat. Az önkormányzat is szolgáltat. Nem nevel, nem oktat, csak szolgáltatja a nevelés-oktatást.

DR. ZÁVODSZKY GÉZA: Nem ismétlem meg az elismerő szavakat. Figyelmesen elolvastam és – ez semmit sem von le az értékéből – találtam egy mondatot, ahol két mondat valószínűleg úgy fogalmaztak össze, hogy már az egyeztetések nem történtek meg. A 12. oldalon a negyedik zárójeles bekezdésben azt mondja ez a mondat, hogy „E rendelet alkalmazásában a gyermek, tanuló akkor halmozottan hátrányos helyzetű, ha a szülő – a külön jogszabályban meghatározottak szerinti – nyilatkozat arról...”. Itt nyilván az kellett volna, hogy nyilatkozatot tesz vagy rendelkezik. Nyilván két mondat lett összevonva.

Bár szóba hoztam, ez nem ennek a rendeletnek a hatálya, ceterum censeo, nem először mondom, a nyolc általános iskola megléte, illetve csak annak megléte nem alkalmas a halmozottan hátrányos helyzet definiálására. Szerencsétlen esetben szerintem súlyos feszültségeket is okozhat. Ebben az esetben valószínűleg nem, hiszen itt arról van szó, hogy a szülő kéri vagy nem kéri, hogy segítsenek a gyerekén. De amikor már egyetemi felvételi pluszpontról vagy ilyesmiről van szó... Ez csak egy elvi fenntartás.

ELNÖK: További hozzászólás? *(Nincs jelentkező.)*

NAGY GYÖNGYI MÁRIA: Köszönöm szépen, ezt már javítottuk – nemcsak ez az egy ilyen volt benne, mert az anyag terjedelme miatt a leggondosabb ikszedik átnézés után is maradhatott – az ilyeneket természetesen javítjuk, korrigáljuk, mielőtt kiadásra kerül.

Ha megköveznek, az előzőekkel kapcsolatban még egy dologra akkor is muszáj visszatérnem. Iker úr említette, milyen jó, hogy a nevelési tanácsadóban megduplázódott a gyermekek száma, meg jelezte azt is, hogy először a nevelési tanácsadóba menjen, utána szakértői bizottsághoz. Valóban, ezt a jelenlegi rendelet nem tartalmazza. Ki kellett vennünk, mert nem korlátozhatjuk a szülőt abban, hogy ő kinek a vizsgálatát kéri, bár a rendszer szempontjából jó volt. Ez most kikerül a szabályozásból. Muszáj hozzátennem, nem biztos, hogy elismerés az, hogyha sok gyerek kerül a nevelési tanácsadóhoz vizsgálatra. Én ezt nem mindig tudom pozitívan

megítélni. Nem jó, nem szerencsés, hogy a gyerekek fele iskolaérettségi vizsgáltra megy, holott ott van az óvodapedagógus, aki három-négy éven keresztül megismerte őt. A magam részéről sokkal jobban örülnék annak, hogyha az óvodapedagógiai, a tanítói, tanári szakma, hivatás keretén belül megszerzett ismereteikben lennének olyan biztosak. Nem szerencsés az önértékelésünk szempontjából, sem a külső megítélés szempontjából, hogy állandóan kérek egy külső véleményt, egy kontrollt, hogy mondja meg ő, tényleg nem figyel ez a gyerek öt percig. Ha én, az óvodapedagógus nem tudom megmondani... Szakmai szempontból és a rendszer működésének egésze szempontjából, ha ezzel egyetértenek, abban való támogatást kérnék, hogy tényleg mindent arra használjunk, amire való. A szakszolgálathoz akkor forduljunk, amikor valóban a pedagógus a saját tudása, tapasztalata alapján segítségre szorul – ami nem szégyen, de csak akkor. Ne azért, mert biztosabb az, ha őt is elküldtem.

Bocsánat, de ezt muszáj volt elmondanom. Köszönöm.

ELNÖK: Akkor megköszönöm a tájékoztatást. Szeretném még azt javasolni, hogy – amennyiben egyetértetek vele – testületileg fejezze ki elismerését az Országos Köznevelési Tanács az anyag összeállítóinak mind a tartalmi, mind a formai megoldásokért. Támogatjuk? *(Többen: Igen.)*

Áttérünk az utolsó napirendi pontra. A MAB fordult hozzám, hogy jelöljünk egy tagot az OKNT részéről a Magyar Akkreditációs Bizottságba. Beszéltem ebben az ügyben Vass Vilivel, megkérdeztem, vállalná-e. Azt mondta, szívesen vállalná, úgyhogy én most javaslatként terjesztem az OKNT elé, testületi delegáltként elfogadják-e Vass Vilmos kollégát.

DR. KARLOVITZ JÁNOS: Nem vagyunk határozatképesek.

DR. ZÁVODSZKY GÉZA: Megkérdezhetem, hogy Trencsényi Lacinak ez már a második ciklusa volt?

ELNÖK: Az első.

DR. ZÁVODSZKY GÉZA: Ő azt mondta, hogy nem vállalja.

ELNÖK: Leírta. És adott egy írásbeli tájékoztatót is az előző ciklusról. Nem vagyunk határozatképesek. Az a javaslatom – miután nekünk hatvan napon belül kell gondoskodnunk a delegálásról, a MAB-levél pedig augusztus 4-én kelt –, mindenképpen azt tartanám praktikusnak, ha közölnénk Bazsa György elnök úrral, hogy van egy ilyen személyi javaslatunk, amely azonban határozatképtelenség miatt még nem tekinthető testületi határozatnak, de tekintetbe vehető, lévén, hogy a jelen lévő OKNT-tagok közül senki ez ellen a javaslat ellen nem emelt kifogást. *(Dr. Szabados Lajos: Az nem biztos!)*

DR. SZEBEDY TAS: Nem tudom, hogy érkezett-e más javaslat. Ha nem, akkor ez egy előterjesztésként működik.

DR. KESZEI ERNŐ: Ezzel kapcsolatban egy technikai javaslatom lenne. Több testületben részt veszek, ahol előfordult már ilyen gikszer, és ezen tapasztalatok alapján a

szavazással kapcsolatos kérdéseket, tehát ahol biztos, hogy szavazni kell, érdemes előrevenni a napirendben.

ELNÖK: Ezzel mélyen egyetértek, ezt szerettem volna, csak úgy alakult, a második napirendi ponthoz érkezetteknek el kellett menni.

DR. KARLOVITZ JÁNOS: Elektronikus formában már elég sok dolgot meg lehet tenni. Esetleg e-mailben körbe kellene adni.

Egyébként megmondom őszintén, hogy én Vass Vilmost nem szavaznám meg, mert amíg a NAT-ot helyre nem hozza – a NAT rá van bízva, és botrányosan rossz, neki is többször mondtam már –, akkora feladat van rajta, hogy elég lenne azt megcsinálnia.

Én tehát az elektronikus formát javaslom.

ELNÖK: Más javaslat?

DR. ZÁVODSZKY GÉZA: A MAB plenumáról van szó, az attól nem lesz működésképtelen, ha hiányzik egy delegált. Várjuk meg tehát a következő ülést, és beszéljük meg.

ELNÖK: Akkor ez a határozat. Elhalasztjuk a következő ülésre.

BÁTYAI LÁSZLÓ: Ha az ügyrendben nincs benne az elektronikus szavazás, attól kezdve nem szabályos. Az vélemény, semmi több.

ELNÖK: Más?

DR. SZEBEDY TAS: Bár már nem határozatképes testület előtt, mindenképpen szeretnék egy tájékoztatást adni, ami a közeli dátum miatt esedékes a mai napon.

Van egy EUNEC nevű szervezet. Ez durván annak a rövidítése, hogy a regionális és nemzeti oktatási tanácsok európai hálózata. 2000 óta működik. Két évvel ezelőtt delegált engem ebbe a szervezetbe az OKNT. A 2009-es évben elsősorban két tartalommal fog foglalkozni. A konferencia témaanyagát – mindenkitől elnézést kérek: angol nyelven – közreadom. Nem én állítottam össze, csak a szakmai lebonyolítására kértek föl. Két témával foglalkozik tehát. Készült ennek a szervezetnek a keretében egy tanulmány, amely vizsgálja a különböző országokban működő oktatási tanácsok jellemzőit, működését, egyáltalán mik a közös vonások, és mi a hatásterületük ezeknek a tanácsoknak, hogyan lehetne európai szinten egy kicsit ütőképesebbé tenni, vagy egyáltalán, jobban artikulálni. A másik téma ezen a konferencián – mindig aktualitások vannak – a vezetés problémaköre, a reformfolyamatok – különösen a lisszaboni egyezményvel összefüggő változások – háttérben részben vizsgálja a vezetéssel kapcsolatos állásfoglalásokat, illetve új kihívásokat, feladatokat.

A konferencia október 12-től 14-éig tart. Ennek most a szervezésére Magyarországot kérték meg, és engem kért föl az elnökség, hogy legyek ennek kapcsolattartó személye, és a szakmai lebonyolítás egyik segítője. A minisztérium is megbízott ezzel a feladattal, a konferencia szervezésére pedig az OFI – ez az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet – kapott megbízást, hiszen náluk vannak erre bizonyos keretek, hogy konferenciát szervezhessenek. A konferencia helyszíne

a Károlyi-Csekonics rezidencia lesz: a Múzeum utcán egy szép, kastélyszerű épület, méltó környezet. Egyébként a minisztériumnak van bizonyos kapcsolatrendszere az épület használatában, ezért esett erre a választás.

Ami ebből az OKNT-tagságra vonatkozik, az az, hogy természetesen szeretettel lát a minisztérium minden OKNT-tagot, aki ezen a konferencián szeretne részt venni. A konferencia angol és francia nyelvű – hiszen körülbelül 29 ország részvételével zajlik, és a jelentkezés ezekből az országokból az oktatási tanácsban valamilyen módon érintett szervezetek képviselőiből, szakértőiből áll. Mivel az adott ország, aki szervezi, mindig picit vendégül is látja a konferenciát – ennek a költségvetését zömében az uniós pályázat támogatja, részben most a magyar fél –, munkára, a konferencián való részvételre a minisztérium ígérte, hogy ad delegáltat. Inkább érdeklődés vonatkozásában szerettem volna tájékoztatást, felhívást megfogalmazni, hogy angol és francia nyelven konferenciát követni tudó és kívánó OKNT-tagok közül mindenkit szeretettel látnánk, főleg az első két szakmai napon. Az első napon annak a vizsgálatáról lesz szó, hogyan működnek ezek a tanácsok a különböző országokban, a második napon pedig a vezetés problematikájáról. Én jelen leszek, a szervezésben végig érintett vagyok. A minisztérium részéről Loboda Zoltán lesz a felkért szakmai hozzászóló és képviselő, és ha például rapörtöri munkára vagy munkacsoport-vezetésre kérnek, szintén Loboda Zoltán osztálya tud szakembereket biztosítani. Van egy fiatalember, Borbély Pecze Tibor Bors szakértő, aki a vezetésre vonatkozó magyarországi kutatások ismert képviselője, illetve maga is részt vett ilyenekben, ő pedig fog tartani a második napon egy prezentációt a magyar szervezők képviseletében.

Ezek a legfontosabb tudnivalók a konferenciáról, és még egyszer mondom, hogy az OKNT-tagokat – hiszen részben az oktatási tanácsok működése is témája a konferenciának - szeretettel hívjuk a minisztérium nevében, hiszen nem én vagyok, aki ezt finanszírozom.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm.

Emlékeztetőül mondom, hogy a következő ülésünk október 8-án lesz.javaslom, úgy állítsuk össze a napirendet, hogy első pont legyen a MAB-testületbe való delegálás.

Köszönöm a megjelenést.

(Az ülés végének időpontja: 12 óra 52 perc)